

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 6 грудня
1939 року.

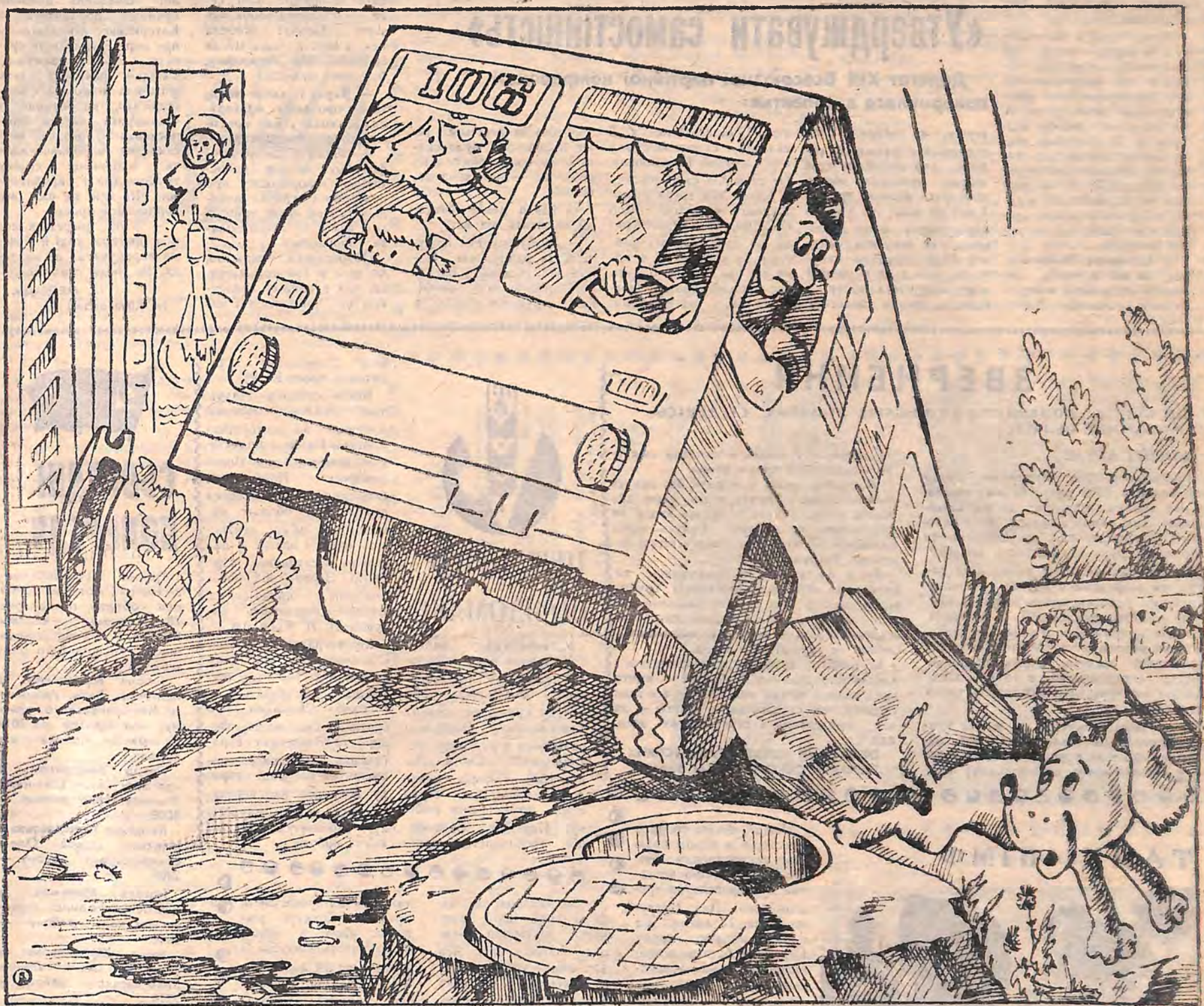
№ 29 (4004).

СУБОТА

16

ЛИПНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

ЗА ЯМАМИ — КОВБАНІ

читайте в наступних номерах

● Раніше, в часи, які зараз прийнято називати «застійними», ніякої дискусії і не виникло б. Сказано — бути кооперативам, значить, вони будуть. Ніхто б і не подумав заперечувати, а багато хто не подумав би і думати...

● Нема у мене підходу до жінок! Хочеться сімейного

затишку. Мені 35 років, хочу стати хорошим батьком і чоловіком, не хочу бути самотнім.

На лист відгукнулося 500 жінок. І ніхто з них не знав, що «самотній» знаходиться на примусовому лікуванні в ЛТП.

● І знову — в стилі «ретро», як і в номері від 27 лютого ц. р. Об'яви, хроніка, реклама в елісаветградських газетах у перші роки ХХ століття...

Мандрівку новим мікрорайоном обласного центру Пацаєва — Волкова ми почали од заводу радіовиробів і вже за кілька секунд, коли я на ходу в автомобілі збирався зробити запис — ручка вискочила з моїх рук. «Тихіше», — хотів

сказати я водієві, але тут мене так підкинуло на сидінні, що я мало не звалив шофера за кермом. Потім ще турнуло, ще хилинуло. Перед нами з рудої пилюки, наче з туману, виник гандрабний КамАЗ, що ревів та чавкав густим сизим

димом, тому одразу при повороті з вулиці Героїв Сталінграда до зупинки автобусів біля універсаму «Ювілейний» ми вискочили дихнути свіжого повітря та передихнути після смуги перешкод. (Матеріал наших кореспондентів чит. на 6-7 стор.)

«ДЕ ВИ, СИНІ З ІВАНИШКИ І КАЛІНІВКИ, ЩОРСІВКИ І ВЕСЕЛІВКИ? ОДНІ СПЛЯТЬ ВІЧНИМ СНОМ, ІНШІ РОСТЯТ ХЛІБ, ВАРЯТ МІТАЛ, А ДЕЯКІ...» МАТЕРІАЛ «НЕ ЧЕКАЙТЕ НА МЕНЕ» —

3

стор.

«А ХЛІБА У ПОГРЕБНИКОВОМУ ТАКІ ЧУДОВІ!» ФОТОРЕПОРТАЖ ІЗ ЖИВНОГО ПОЛЯ —

5

стор.

«А ЯК ВИ СТАВИТЕСЬ ДО ВЧИТЕЛІВ-НОВАТОРІВ?»

— Є ДВІ КАТЕГОРІЇ НОВАТОРІВ: СПРАВЖНІ СПОДВИЖНИКИ І ЛЮДИ, ЯКІ ВДАЮТЬ ІЗ СЕБЕ

НОВАТОРІВ. І НАША ПРЕСА ДОПОМАГАЄ ОБ'ЯВЛЕННЯМ. ТАК, ЯК У ВИПАДКУ ІЗ ЩЕТИНИНИМ...»

ІНТЕРВ'Ю З РЕКТОРОМ КІРОВОГРАДСЬКОГО

КОГО ПЕДИНСТИТУТУ О. С. ПОЛЯРУШЕМ НА

8

стор.

«Є У ФУТБОЛІ ТАКІ СТЕРЕОТИПИ: КОМАНДА ГРАЄ ПОГАНО — БІЛІН КЕРІВНИК». ЧИСЛЕННА АРМІЯ ПРИХИЛЬНИКІВ «ЗІРКИ» ЗМОЖЕ ПРОАНАЛІЗУВАТИ ПРИЧИНИ НЕВДАЧ УЛЮБЛЕНОЇ КОМАНДИ З ТОЧКИ ЗОРУ І ГОЛОВНОГО ТРЕНЕРА І. ШАНДОРА —

10

стор.

ІНФОРМАЦІЯ

— **ТРАДИЦІЙНЕ** записання: яке головне враження від конференції?

— Щирість і відкритість. У виступах лунали правда, хоч і гірка, але необхідна.

Хоча була й «самозвітність», в першу чергу це стосується секретарів обкомів та республіканських парторганізацій, представників міністерств. А от, скажімо, під час виступу В. П. Кабаїдзе відчувалося, що людина живе турботами робітничого колективу, бо висловлює те, що наболіло в душі кожного рядового робітника. Таких би виступів побільше...

— Катерино Миколаївно, як ви думаєте, чи вплине на роботу вашу і вашого колективу Всесо-

юзна конференція, яка щойно завершилася?

— Звичайно! Вже хоча б тому, що на виборах делегата, де були запропоновані дві кандидатури, мене обирали зовсім не для «почесного генеральства», а для відповідальної роботи.

— Але напередодні конференції в одному з ін-

твенту партконференції. Тож наступив час для справжньої роботи?

— Рішення, які були прийняті на конференції, можуть бути втілені в життя кожного трудового колективу лише за тієї умови, якщо ми перенесемо в кожний трудовий колектив сам дух конференції — відкри-

Але ця самостійність передбачає і наш обов'язок прискорювати перебудову. Скажімо, нині керуючий нашим трестом «Кіровоградбуд» О. В. Кушнір і намагається наладити роботу по-новому, але бюрократичні перешкоди досить таки сильні. І не годяться нам чекати, чим ця

за столом — мовчанка. Ніхто ні з ким не бажає псувати стосунки.

— **Повертаючись до конференції, цікаво знати вашу думку стосовно численної критики на адресу преси і журналістів.**

— Газетам теж треба перебудовуватися, бо інколи читаєш не те, що ти сказав, а що дуже красиво звучить, на думку журналіста, звичайно. Знаєте, як непривно читати дифирамби про себе — «Дьоміна добилась того, Дьоміна зробила це», а щоб я одна могла зробити без колективу, без своєї бригади?

— Якраз і хотів запитати про вашу бригаду, адже вона у вас комсомольсько-молодіжна.

— Вважаю, що на конференції все ж недостатньо говорилось про проблеми і турботи молоді, адже це наше майбутнє і саме її закріплювати зроблено.

Попросилася, скажімо, до мене в бригаду дівчина, яка в іншому колективі не прижилася і на-

віг стала серйозно порушувати дисципліну? Що робити? Сказала: «Перше порушення — і власними руками пінеш заяву про звільнення по статті». П'ять років пройшло і зараз Олена Банько — член ЦК профспілки, а працює так, що на неї рівняються. Відмінно працює і Наталя Кріпак, і їх чимало таких робітниць, на яких можна покластися.

Нашу розмову перервали: начальник дільниці прийшов порадитись з Катериною Миколаївною про переведення в її бригаду трьох робітниць. Скільки раніше в таких випадках доводилося спостерігати, як розмова з «захмарних висот» переносилася у реальне повсякденне виробниче життя, наповнене своїми труднощами і проблемами. На цей же раз все вирішилося просто:

— А от збереться вся моя бригада, тоді й будемо вирішувати це питання. Як люди скажуть...

М. МЕДВІДЬ.

м. Кіровоград.

Катерина Дьоміна:

«Утверджувати самостійність»

Делегат XIX Всесоюзної партійної конференції повернулася в колектив

тер'ю ви говорили, що «хочеться справжньої роботи, щоб почувати себе дійсно народним обранцем, мати реальні права». І хоч ви мали на увазі в першу чергу свою діяльність, як депутата міської Ради народних депутатів, все ж це в деякій мірі стосується тепер і вашого звання делегата

тості і відвертості, я б сказала, самостійність у своїх позиціях і висновках. От саме цю самостійність у роботі нам треба утверджувати на місцях. Щоб скажімо, ми, будівельники, не залежали від майстрів та керуючого, а вони від нас — тоді будуть нас забезпечувати і інструментом, і матеріалами.

боротьба закінчиться, адже правильно було сказано на конференції: «Перебудова — це мандат небеса».

— **Що в даній ситуації залежить від вас?**

— Розбуджувати інертність та байдужість. Наприклад, сідаємо з бригадою розподіляти коефіцієнт трудової участі, а

ЗВЕРНЕННЯ

ДО БІЙЦІВ, КОМАНДИРІВ І КОМІСАРІВ ЛІНІЙНИХ СТУДЕНТСЬКИХ ЗАГОНІВ ОБЛАСТІ

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Розпочався 30-й, ювілейний, трудовий семестр 1988 року. Та вже сьогодні нас хвилює питання: як він завершиться, чим запам'ятається його учасникам і організаторам, що нового внесе в розвиток руху студентських загонів?

Зі сторінок обласної молодіжної газети ми звертаємося до вас з питань організації безпеки праці, побуту і відпочинку. Ми неодноразово звертали увагу на дотримання техніки безпеки, які були основними у підготовці і при формуванні загонів. Однак трудовий семестр переконує нас в тому, що далеко не всі зрозуміли важливість цього питання.

Зі смутком визнаємо, що жодне правопорушення не залишається без наслідків: лише за перший тиждень роботи у Всесоюзному студентському заго-

ні загинуло 7 бійців, є випадки тяжкого і середнього травмування.

Жахливо, коли в мирний час гинуть молоді люди. Гинуть через свою або чинючу вину, гинуть тому, що хтось не додивився, не застеріг. Гинуть через надмірну безпечність, відсутність належної дисципліни.

Які б постанови не приймалися, як би суворо не карали керівників трудового семестру, без вашого бажання самим зайнятися організацією своєї ж безпеки праці, побуту і відпочинку, справа не зрушиться з місця.

А значить, треба бути зібраними і дисциплінованими, більше вимог пред'являти самим собі. Адже все-таки кращий час студентського життя — це час, проведений в студентських загонах.

ОБЛАСНИЙ ШТАБ СТУДЕНТСЬКИХ ЗАГОНІВ ОБКОМУ ЛКСМ України.

Хоча чистих водних просторів в нашій країні стає несправедливо менше, їх поки що вистачає для проведення традиційного Дня Нептуна. Так, 10 липня на пляжі міського парку Перемоги багато відпочиваючих стали учасниками цього свята, організованого активом культурно-спортивного комплексу Ленінського району.

Своєрідну емоційну атмосферу вдало ство-

рювали казкові та міфічні герої. Ігри, конкурси, вікторини оживляли витівки баби Яги (ст. піонервожата табору «Орля» Світлана Ткач) та пристрасне керівництво самого Нептуна (голова райспорткомітету О. О. Долгополов). Виконавці крашних жартів, пісень,

танців нагороджували призами. Конкурс річкових німф, в якому взяли участь дівчатка і жінки від 10 до 70 років, викликав найбільший жвавий інтерес. Свято по велінню Нептуна закінчилось масовим купанням.

Фото

М. ХОРЕНЖЕНКА.

ПРЕС-ЦЕНТР ПОВІДОМЛЯЄ:

Устинівський район.

Минулого року «Молодий комунар» неодноразово повідомляв про ударну працю на жнивних комсомольців Олександра Швеня з радгоспу «Устинівський». Своім Доном-1500 він торік намолотив найбільше зерна серед комбайнерів району. Партійна організація господарства прий-

няла Олександра кандидатом у члени КПРС.

Ще з більшим завзяттям трудиться молодий хлібороб на цюгорічних жнивних. Разом з помічником комсомольцем Володимиром Полінкашем Олександр першим серед комбайнерів області намолотив 4 тисячі центнерів зерна і прагне й надалі не поступитись першістю. Зерно від його комбайна швидкохідними рейсами перевозить комуніст П. П. Корнілов.

Кіровоградський район. «Васильовичі» працюють на совість, — так шанобливо відгукуються у колгоспі «Дружба» про братів-комсомольців Федора та Вячеслава Тарабанових. Працюючи по-зміну на косовиці гороху, вони постійно перевищують норми виробітку, забезпечують високу якість роботи.

СЬОГОДНІ ПОПЕРЕДУ

Триває соціалістичне змагання молодих діярок області, присвячене 70-річчю ювілею ВЛКСМ. За підсумками шести місяців його очолюють:

Любов Кірсаненко з колгоспу імені Урицького Компанієвського району, яка надоїла по 3019 кілограмів молока від корови.

Петро Кондратюк з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району — 3000.

Катерина Прославська з колгоспу «Іскра» Олександрівського району — 2909.

Наталя Жельман з колгоспу «Родина» Малишківського району — 2842.

Ірина Журавльова з колгоспу імені Леніна Знам'янського району — 2798.

Лариса Чавурська з колгоспу «Заповіт Леніна» Знам'янського району — 2670.

Валентина Бистрова з колгоспу імені Горького Долинського району — 2495.

Надія Колосова з колгоспу «Мир» Гайворонського району — 2442.

Алла Дончик з колгоспу «Україна» Знам'янського району — 2430.

Нагадаємо, що змагання триватиме до 1 листопада нинішнього року. Його переможців чекають нагородження: безплатна туристична путівка по лінії БМТ «Супутник» (перший приз), цінні подарунки та грамоти обкому комсомолу й редакції газети «Молодий комунар».

ТАНЦІ НІМФ

АФГАНІСТАН! Наш біль, наша тривога, наше горе... Далека, кам'яниста, гаряча від сонця і куль земля. Мені доводилося зустрічати і писати про міцних, засмаглих, в орденах, хлопців. Це радість. Доводилося йти в траурних процесіях, коли матері й наречені оплакували своїх синів, свою недолюблену надію. Доводилося...

Ці рядки будуть читати ті, хто живе сподіванням на зустріч із сином, коханим. Вони, мова молитви, будуть перечитувати безсмертні рядки К. Симонова з вірша «Жди мене»...

Миколу Сороку мати, рідні чекали зі служби у Збройних Силах СРСР два роки. Призвали Миколу з рідного Канежа у 1983 році. Пройшов відповідну підготовку й потім разом з іншими воїнами був направлений в Афганістан. І ось тут доля гірко обійшлася з ним. Та хіба лише він, Микола, потрапив у полон

НЕ ЧЕКАЙТЕ НА МЕНЕ

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

до душманів? Сотні матерів чекають вісток від синів, вірять, що ті живі.

Полон. Яке гірке, принизливе слово.

— Як живеться там вам, соколята з України, Білорусії, Молдавії, Росії? Чия вина, що ви потрапили в руки ворога? Можливо, ваша необачність, а можливо прорахунки командирів. Бо на війні чого тільки не буває...

У Каніж я приїхав червневим днем. Пшениці наливалися силою, у садах уже вилискували під сонцем зелені плоди. Люди чекали врожаю хорошого, доброго.

У тракторній бригаді місцевого колгоспу імені Леніна сподівався зустріти Миколу, але механізатори сказали, що він поїхав у Новомиргород до лікарні.

— Забігали... — почула різноголосе від людей.

— Чому вони так? — перепитав уже в дорозі Ніну Кирилівну Миколасню, голову виконкому сільської Ради.

— Важко про це говорити. Майже рік від Миколи не було вісточок. Його мама Олена Михайлівна всі сльози виплакала. Та коли в село радість прийшла, що він живий і повернувся, хтось плітку пустив, що Микола зрадник, у полоні був...

Ніна Кирилівна замовкла, смутком був на її доброматеринському обличчі; згодом продовжила:

— Хороша він людина, Микола, я вірю йому. Коли вперше побачила його після повернення — серце защемило. Він був виснажений, хворобливого вигляду, худий... Та він вам сам розкаже при зустрічі.

...Зустрілися... Він ішов босоніж (як у дитинстві). Біля обійстя гралося двоє дівчаток.

Відразу пішли з ним на город. Милувалися омитими щедрими цьогорічними дощами картоплями, буряками...

— Оце вирішив скосяти ячміння на сіно. Гарний вдався. Можна було б ще зачекати, але кладуть в лікарню на обстеження. Дружина сама не впорається. Маля маємо, — щиро, відкрито повів Микола розмову.

Вдивлявся я в обличчя співбесідника і думав, що після повернення зі служби він пережив тут, в селі, не менше, ніж в полоні. Уявімо собі на мить сільські плітки. Як то кажуть: «На чужий роток не накинеш платок». А придумували кому що гаразд.

— Одні говорили, що ледачий, бо на потужний трактор не хоче сідати. Не вірили, що у хлопця на ньому голова запаморочиться. Інші...

Прийшов Микола з Афганістану без блискучих орденів. І прихід його для багатьох був ніби й непомітним. Скільки порогов довелося оббивати у рідному селі, щоб і житло якесь мати, і роботу по здоров'ю, і звичайну людську увагу...

Коли ми розмовляли з Миколою у затінку, нагодувалося й працівник райвійськомату. Приїхав подивитися, в яких умовах живе колишній воїн-інтернаціоналіст. А показувати було що. Хата потребує капітального ремонту, особливо дах, стеля...

— То як же вдалося організувати втечу з душманського лігва і як ви потрапили до нього? — запитав Миколу.

— Траплялося й трапляється подібне не лише зі мною. Ви ж бачите телерепортажі з Афганістану. Душмани можуть без особливих роздумів пустити ракету на мирний об'єкт, підірвати автомобіль у людному місці чи в магазині. Складна йде боротьба в країні навіть між бандами.

«Мене викрали десь об одинадцятій вечора, коли я простував біля входу. Заломили руки, зв'язали і повезли. Шлях був довгий, із зупинками на ночліг. Від стусанів потроху я відійшов, але їсти було боляче, бо губи були побиті.

По дорозі з мене зняв один бородань чоботи і відразу увів на себе, «хабей» теж забрали, давши мені яку-такую одіж. Переходів і зупинок було багато. В одному кишлаку, де збиралося чимало «духів», старійшин, мене примусили боротися з душманом. Пер-

Звідки «вакуум» у стосунках?

Тему цієї обласної науково-практичної конференції було вибрано не випадково: «Ветерани — активні помічники партії у вихованні молоді». Адже, як відзначав голова обласної ради ветеранів війни та праці Микола Юхимович Єрещенко, його обурила стаття І. Бестужева-Ліади в одному з лютих випусків тижневика «Неделя»:

— Автор відносить ветеранів до числа... супротивників перебудови. Подібне ставлення ображає нас, фронтовиків. Ми, ветерани війни та праці, — за найширшу гласність!

Виховання молоді на прикладах історії Радянської держави нині не тільки завдання вчителів та вчителів. Це — один із напрямів роботи ветеранів. І вони, скажемо відверто, напевно, чимось можуть бути задоволені військово-патріотичним вихованням молоді. Особливо — його результативністю. Адже нині, на восьмому десятиріччю існування СРСР, до лав Радянської Армії та флоту приходять чимало юнаків, не під-

готовлених як слід морально й фізично до армійської служби. По-своєму хвилює ветеранів і проблема «дітвщини» у військових частинах. Як викила ця хвороба? Чи тільки через неадекватність командирів та політрафіковників? Як доводять факти, ці явища занесено до армійського середовища й із доармійського життя молоді, що тісно пов'язано з недоліками у підготовці молоді до військової служби.

— Ветерани війни та праці повинні активізувати свою роботу не тільки на виробництві, а й у школах та ПТУ. Необхідно готувати учнів до правильного вибору професії, творчої праці.

Ця думка належить голові постійної комісії по роботі серед молоді Василю Нестеровичу Давидову, який навічав чимало позитивних прикладів такої роботи. Досвід на Кіровоградщині є. Серед тих, хто чимало часу проводить з молоддю — Семен Іванович Єрещенко, Марія Андріївна Тимощенко, Віра Іванівна Зінченко,

Микола Захарович Бутенко. Необхідно тільки зацікавити молодих, і ті підтримають ветеранів. Яскравий приклад тому — ініціатива Івана Івановича Озерова з селища Червоний Яр Кіровоградського району, який організував сільських комсомольців в проведенні Вахти Пам'яті. Було розбито садок на 14 гектарах (мешканці села назвали його «Солдатським») — в знак пам'яті про 93 односельців, які пішли і не повернулися з полів жорстоких боїв із фашистами...

А ось кілька фактів байдужості, які названі під час проведення конференції її учасниками.

П. Погасій, начальник політвідділу обласного комітету: «У червні минулого року ми опитали понад 1500 призовників — про те, з ким із них індивідуально бесідував перед службою в Радянській Армії їхній безпосередній керівник у навчальному закладі та на виробництві. Позитивну відповідь одержали лише від 27 чоловік...».

А. Голуб, голова Новоградської районної ради ветеранів війни та праці: «Не знаю, як в інших районах, а в нашому чомусь не звертаються до ветеранів за допомогою у вихованні. Навпаки, самі ветерани просять включити їх у проведення виховних заходів. Недостатньо залучаються вони до підготовки й відзначення 70-річчя комсомолу».

О. Котов, секретар обкому комсомолу: «Необхідно комсомолові разом з ветеранами вивчати проблеми молоді. Причому вивчати глибоко. Адже наркоманія виникла не на голому місці, а у вакуумі, не заповненому змістовною роботою з молоддю».

Отже, роботу конференції закінчено. Але одночасно це стало початком, роботи ветеранів війни та праці з молоддю Кіровоградщини, адже одним із пунктів обраних рекомендацій значиться: «Посилити роботу серед самих ветеранів, аби ті були прикладом для молоді».

С. МАКСИМОВ

Завжди попереду

П'ять днів тривав у Севастополі республіканський збір військовий запасу, активістів військово-патріотичного виховання молоді. На зйомку: учасники збору зустрілися з моряками Червонопрапорного Чорноморського флоту. Вони розповіли про службу в Афганістані, про бойові пограбування, які не повернулися додому, і співавши пісні. Афганські пісні морякам співають воїни — інтернаціоналісти з київської делегації Валерій Поліщук, Олег Михнюк та Ігор Венжинський. Фото К. КОВАКА (фотохроніка РАТАУ).

ший раз я йому піддався і побачив посмішки, задоволення на масних обличчях. Вдруге вирішив кинути через себе. Після цього вони всі озвірілі схопилися з місць до мене.

Потім у мене відбулася зустріч тут з двома теж нашими полоненими. Одного звали Альошею, іншого — Миколою. Іх ще я погано вивчив, але відчував, що вони тут добре прижилися. Мене випробували водієм на автомашині. Видно було, що бандити поклали якісь надії і на мене.

Перша моя втеча була невдалою. Одного дня душмани затіяли якусь національну гру з участю вершників. Вони так захопилися нею, що я вирішив давати дьору. Однак мене помітили, наздогнали і добре відшмагали.

«Опрацьовувати» мене почали молитвами. Коли ми зішли з гори, де вже лежав сніг, мені повідомили, що пробуду тут довгий час. Жили в мазанці, де спаливали солому, хмиз, жер накривали зверху для збереження тепла. Головним для нас у ці довгі, незвідані дні і ночі було вивчення молитов. Іх нам давали записаними на папірцях і щоразу перевіряли. Альоша й Микола переконували мене, що це треба сумлінно вчити. Якщо відмовитися — через шість місяців розстріляють. Наставляли в свою віру й душмани.

Альоша й Микола про себе багато не розповідали, прізвищ не називали, сказали тільки, що вони з України. Особливо вражав мене Альоша. Він настільки повірив у бога, що все робив мов мусульманин. Мені він відкрився, що повірив у аллаха і вітшився. Але в мене тоді на думці був один бог — Вітчизна, хотілося будь-що втекти з цих нір...

Відгула колючими вітрами зима. Часто мені тут снилася рідна домівка, лежанка, мама, яка щойно прийшла з ферми... Бувало, прокинувся і почну облаштовувати стіни. І розпач опісля приходив: це ж я не дома...

Весною Миколу кудись забрали. Більше я його не бачив. Я ж мав землі, виконував різну роботу й думав про втечу. Правда, душмани (деякі з них були освічені, знали російську мову) весь час наголошували, що нам повертатися до своїх нічого. Нас,

мовляв, розстріляють, посадять в тюрму чи зварять на мило.

В одній із сутичок між душманськими групами, де мені довелося стикнутися із їхньою національною ворожнечею, я прикинув на око територію, упізнав знайомі місця і вирішив, що можна здійснити свій намір. Саме тут душмани готували напад на офіцерський автомобіль і колону автомашин. Вони спочатку вистежили, як через певний проміжок часу з'являться машини, і вирішили нападати. На цю операцію взяли і мене. Дали автомат.

Коли група влаштувала трапезу перед нападом, я разом із хлопцями (він був приставлений до мене всевидящим оком) пішов прогулятися. Ми трішки відійшли і я сказав, що мені потрібно в туалет. Час був надто обмежений і я відразу вирішив бігти. По дорозі трапився вершник, який підозріло подивився на мене. Коли я у вузькому місці закінчував переправлятися через річку, то побачив душманів, які намагалися перешкодити моїй втечі. Але час було виграно. Я знав, що вже недалеко наш пост, стоїть наш БТР. Зустрів нашого прапорщика, віддав автомат. Потім була зустріч із капітаном, де я розповів про задум душманів...

А згодом — Кабул, Самарканд... Одягнув нарешті й рідну мені радянську форму. Дослужував уже в нашій країні.

...Коли ми прощалися, бачив сльози на очах матері. Їй ще й досі не віриться, що син живий, що повернувся до землі батьківської, що вже сам батько.

А десь в іншому місті чи селі, на ганку чи біля воріт, матері ще чекають своїх синів, які пропали безвісти. Чекають, вірять в їхнє повернення. Треба зробити це повернення не затьмареним безпідставними наговорами. Де ви, сини з Іванівки й Калинівки, Щорсівки й Веселівки? Одні сплять вічним сном, інші ростять хліб, варять метал, а деякі — невідомо де.

Чекаймо і виглядаймо їх з далеких доріг разом, усією громадою.

М. ЛИТВИНЕНКО, член Спілки журналістів СРСР.

С. Каніж, Новомиргородського району.

МОЖЕ, ЦЕ ГРАНЬ, З ЯКОЇ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗЛОЧИН!

СЛОВО, що дало назву цим записам, якесь ніби нетипове для нашого бурхливого століття, особливо ж для тих часів, які ми з вами переживаємо. Мова піде не про нечесність стосовно друга чи зрадженої коханої, а про ту нечесність, що переростає у злочинність.

Звідки вона береться у нашому суспільстві, адже люди не страждають від матеріальних нестатків! Тобто, в основному не страждають. Але, як це не дивно, нерідко той, хто має багато і хоче мати ще більше, досягає благополуччя нечесним шляхом.

— Ви не зовсім праві, — заперечує моя співрозмовниця, оперуповноважена відділу по боротьбі з розкраданням соціалістичної власності (ВБРСВ) управління внутрішніх справ області В. П. Семенюченко. — Дивлячись про кого йде мова. Працівники торгівлі наприклад...

Дійсно, працівники торгівлі, сфери обслуговування інколи живуть і працюють так, що відділові боротьби з розкраданням соціалістичної власності дрімати не доводиться. Не хочу кидати тінь на всіх людей цієї професії. Багато серед них людей чесних, та не варто закривати очі й на те, що серед матеріалів, запропонованих мені в обласному ВБРСВ, чимало стосується торгівлі. Як тут не згадати сатиричну мініатюру М. Задорнова, надруковану нещодавно у столичному журналі: «Я не розумію, чому у нас гегемоном вважається пролетаріат, якщо справжній гегемон — сфера обслуговування».

Наведу кілька прикладів. Люди, які згадуватимуться тут, вже покарані. Їхня вина доведена судом. Отже... У серпні 1986 року на різні строки позбавлення волі було засуджено старшого товарознавця фірми «Мєблї» члена КПРС І. Р. Дасевич, 1951 року народження, і в. о. директора оптово-роздрібного торговельного об'єднання фірми «Мєблї» В. М. Холодова — за те, що брали хабарі «за послуги». Доводиться здогадуватися, що це були за послуги, коли сума хабаря перевищує три тисячі карбованців... Але, що мене

найбільше вразило в цій історії — що серед хабарників виявився комуніст...

Невеликий «ліричний відступ»

Гласність проливає світло на багато темних закутків. І ось вже серед злочинців називають осіб, які ще недавно здавалися цілком «благополучними». Розумію: це гірка правда, а не могу до кінця збагнути, що ж це діється, люди добрі... Колись поет Євген Євтушенко у віршах «Важайте мене комуністом» писав:

...І пусть не в пример неискренним, рассчитанным чьим-то словам — «Считайте меня коммунистом» вся жизнь моя скажет вам...

Мене ці слова тоді навіть обурювали: хто, де, коли апелював до партії з розрахунку? Абсурд? Аж виходить — не зовсім так. Звідки ж це в наших людях — нащадках тих, хто здійснив небачену революцію, хто «діалектику» вчив не за Гегелем?

Інформація

для роздумів

Начальник ЖЕДУ № 2 (м. Олександрія) Сутник засуджений на 3 роки й 6 місяців за систематичні хабарі від громадян за надання їм квартири. Сума цих хабарів — 1200 карбованців. Якими мотивами він керувався?

Ось і завідувач складом колгоспу імені ХХ з'їзду КПРС Новоукраїнського району І. З. Безз засуджений за крадіжку грошей в особливо великих розмірах. Шляхом фіктивного списання на корм птиці великої кількості яєць безз створював залишки, які реалізовував заготівельникам Новоукраїнського району і Братського району Миколаївської області. В свою чергу, заготівельники оформляли яйця як закуплені у населення. Всього за два роки Безз украв (назвемо це точним словом) 3700 карбованців.

На початку січня минулого року Онуфріївським

РВВС порушена справа про крадіжку грошових сум в особливо великих розмірах в Онуфріївському міжколгоспкомунгоспі. Його начальник А. П. Єлисовецкий по домовленості з бригадиром і членами бригади по виготовленню надмогильних пам'ятників (не піднімається рука про таке писати — на чому наживалися!) у 1984—1986 роках крали гроші за виготовлення неарханованих пам'ятників. Щоб нікому не було «образливо», назвемо поіменно і співучасників злочину: В. Ф. Тищенко, В. М. Сорока, Т. Н. Мякий, В. І. Іванов. Всього викрадено понад 4 тисячі карбованців.

Бухгалтер розрахункового відділу Кіровоградського заводу «Більшовик» Н. Ю. Капенюс шляхом неправильного ведення бухгалтерських документів поклала собі в кишеню протягом 1986 року 700 карбованців, користуючись байдужістю чи й некомпетентністю керівництва й старшого бухгалтера заводу. Капенюс, яку органи БРСВ упіймали на гарячому, відбулася легким переляком і відшкодуванням викраденої суми. Як розповідав мені заступник начальника відділу БРСВ Ленінського РВВС М. М. Коваленко, випадок з Наталею Капенюс «надихнув» інших фінансових працівників підприємства. Правда, викрадені ними суми скромніші — 200—300 карбованців.

Як кваліфікувати ці факти присвоєння державних грошей?

«Я не крада, я брала в борг»

Найперший доказ тих, кого знайшло правосуддя: «Не крали ми, брали в борг. Сподівались повернути й не встигли». Так говорила мені і Г. С. Сторчак... 28 травня 1987 року головний бухгалтер райпобуткомбінату Г. С. Сторчак, касир Т. В. Карєва, бухгалтер матеріального відділу Н. Д. Кичура, які за 1982—1986 роки шляхом підробки документів і підписів крали заробітну плату працівників свого райпобуткомбінату, виручку за реалізовані вироби й ділили між собою, були засуджені до різних строків позбавлення волі. Сума, викрадена ними (чи, як говорить Г. С. Сторчак,

«взята в борг»), перевищувала 10 тисяч карбованців.

Можливо й не варто було б зараз згадувати цю історію, тим більше, що преса вже писала про неї. Та кінець її несподіваний. Просидівши дев'ять місяців у слідчому ізоляторі, всі троє потрапили під амністію. У визначенні Кіровоградського обласного суду стосовно Сторчак зазначено: вважати незасудженою.

Я вчитувалася у рядки документів головної дійової особи цієї історії Г. С. Сторчак — і ніяк не могла вирішити, вважати чи не вважати її людиною, котра притягалася до кримінальної відповідальності. Пригадалося, як говорили мені в облпобуткомбінаті з приводу «справи Сторчак»: «Уявіть собі, красти у держави мільйон нічого не варто. Треба лише своєчасно подбати про зникнення потрібних документів».

Та нічого не вдієш: люди на «кважається незасудженою» — замість восьми років позбавлення волі, та до того ж знову працює у торговельній організації.

— Вам пощастило, — не втрималася я у розмові із Сторчак.

— Ви теж вважаєте щастям те, що я тут, а не там? Пощастило моїм дітям. Тепер я вірю, що є доля! Ви хочете знати, як я ставлюся до того, що зі мною трапилося? Чи вважаю себе злочинцем? Вважаю. І твердо знаю, що ніколи нічого подібного зі мною не трапиться. Хто потрапляв до камери попереднього ув'язнення, той вже не захоче туди повернутися.

На жаль, не завжди буває саме так. Скільки людей потрапляють до тій камери і вдруге, і втретє... Але то вже тема для іншої розмови. Я ж хотіла допитатися про інше:

— Навіщо ви знову пішли в торгівлю, Галино Семенівно?

— Я люблю свою професію. Вам цього не зрозуміти.

— Чому ж і я теж люблю свою професію.

— Я не про те. Чомусь усі вважають, що ми «закінчені люди». Ну помилялася, зробила висновки. Між іншим, я не від кого не приховувала, що зі мною було. І вдячна, що мені повірили на новій роботі.

— І все-таки я на вашому місці в торгівлю прийняв би деякий час не повертала б...

Галина Семенівна на ці мої слова відказала:

— Мій батько навчив мене чесності (не посміхай-

тесь!), але не врахував одного — нашого бурхливого ХХ століття...

— Що ви маєте на увазі? — Чомусь усі ми вважаємо, що красти у держави зовсім не соромно. Держава, мовляв, багата...

Галина Семенівна такі помиляється, не всі так певні цього. Це якщо за великим рахунком. 10 тисяч привласнити небагато охочих знайдеться, навіть з позиченням: «Я не краду, а позичаю». Але чесність у всьому в стосунку до держави, будемо відверті, виявляємо не завжди. Та це вже морально-етичні проблеми, про які можна багато говорити. Торкнемося лише одного. Я мало вірю у чесність людини, яка залазить у державну кишеню, і в ставленні до окремої людини. Так само й навпаки.

Недавно мені довелося розмовляти з підлітками Е. Кравченком і С. Дозморовим, затриманими на місці злочину співробітниками карного розшуку Ленінського РВВС. Обидва вони нічим не займаються, не працюють і не вчать. Обоє засуджено на 2 роки за крадіжку, але виконання вироку відкладено на 2 роки. Не зупинилися, здійснили новий злочин. Пограбували свого ровесника. Чи можна бути переконаним, що в майбутньому Едуард і Сергій одновольються годинником і піджаком, знятим з перехожого?

Давайте будемо міркувати тверезо: з маленької неправди народжується неправда велика, з маленької нечесності виростає нечесність, що породжує велике зло.

Вчитуюся в байдужі рядки документів, знаючи, що за кожним із них стоїть людська драма. 19-річна Галина Сіянко, старша вихователька дитячого садка Новгородківської пахотфабрики, притягнута до відповідальності за те, що привласнила 245 карбованців, які батьки платили за утримання дітей. Водій колгоспу імені Комінтерну Онуфріївського району, двадцятидворічний Сергій Скорик украв 4 тонни бетону на суму 57 карбованців 98 копійок. Комсомолка Світлана Лаврова потягнула із нас магазину № 99 міськпромторгу 120 карбованців...

Подумаєш, скаже хтось, велике діло: 57 з гаком карбованців — не в сусіда ж він їх украв!.. А ви певні, що не в сусіда, що не в кожного з нас?

Валентина ЛЕВОЧКО.

Видано

в «Молоді»

ЯКОВЛЄВ Г. М. Горіня. Документальна повість. (Пер. з рос. — 192 с. — 35 коп.).

Повість розповідає про маловідомий період у житті Миколи Островського його активну комсомольську роботу на Волині, створення перших осередків у прикордонних районах. Книга відтворює образ письменника-комуніста, полум'яного борця за людину нової формации.

СЕРБІН Ф. П. Виходжу на ціль. Записи штурмана 80-го гвардійського бомбардувального авіаполку. (Літ. запис А. І. Гриценка; Серія «Герої. Роки. Звершення». — 192 с. іл. — 50 коп.).

Автор, Герой Радянського Союзу, колишній штурман, розповідає про своїх однополчан, з якими пройшов бойовими дорогами від Москви до Берліна.

КУЛАКОВСЬКИЙ В. М. Дике поле. Історичний роман. (240 с. — 1 крб.).

Ім'я письменника, історика за фахом, добре відоме читачеві з цілої низки творів про славетне минуле нашого народу. У новому романі автор звертається до теми народногo антифеодального руху XVIII століття на Україні, який увійшов в історію під назвою Коліївщина. Пристрасно і переконливо змальовано безправ'я селян Правобережної України та їхня боротьба під проводом Максима Залізняка проти феодальногo гноблення.

ФУРМАНОВ Ю. А. Бег по пересеченній місцевості. Повіст. (192 с. — 70 коп.).

Автор, доктор медичних наук, пише про медиків — своїх колег, з проблемами, працею та радощами яких добре знайомий. А повість «Возвращение к отцу» — це сповідь людини, яка намагається зрозуміти свого батька та оцінити час, у який той жив.

ХОРУНЖИЙ Ю. М. Коли промовляють фальконети. Повісті: історичні триптихи. (184 с. — 80 коп.).

В історичному триптисі українського радянського письменника охоплено значний проміжок часу, починаючи з кінця XVI століття — аж до національно-визвольної війни українського народу.

ГРЕЧАНЮК С. С. Вічні книги. (328 с. — 55 коп.).

Ця емоційна розповідь — про дивовижні, часом загадкові долі «вічних книг», запрошення до роздумів про ті духовні цінності, які допомагають людині залучитися до людності, а народові — народом.

Всі представлені тут книги вийшли друком у видавництві ЦК ЛКСМУ «Молодь». Ви можете придбати їх у книгарнях області. А ми, видавці, чекаємо ваших відгуків на ці твори.

І. ОСНАЧ, працівник редакції пропаганди видавництва ЦК ЛКСМУ «Молодь».

— ШУКАЙТЕ Яришко, — мовила Алла Зеленька, — Він зараз у відділку найголовніший. Мовила напівжартома, та ми зрозуміли: без Олександра Яришко, начальника збирально-транспортного загону колгоспу імені Калініна, і справді не обійтись. Тому й заспішили з току на тракторний стан.

мовив, ніби вибачаючись. І додав: — Пшениця чиста, мотвило не забивається...

Його наставник Л. Дяченко теж був небагатослівним:

— Не буде дощу — скосимо до вечора не менше п'ятнадцяти гектарів. І врожай радує. Здається, за п'ять років, що працюю

нерів зерна, пшениця, розміщена на перових площах, видає близько 40 центнерів збіжжя.

На тік, роботою якого керує вже згадана Алла Зеленька (на фото внизу вона приймає зерно у водія Володимира Байдюка), надійшло 5440 центнерів хліба, 4177 центнерів після попе-

збирання і члени комсомольсько-молодіжної ланки у складі комбайнера Олександра Цуканова, водія Володимира Івашківа та тракториста Сергія Шепеля. А на хлібних трасах беззаперечний лідер Володимир Байдюк, котрий перевіз 1800 центнерів зерна. З урахуванням відстані з поля на тік — близько 18 кіломет-

ративно реагувати на ті чи інші технічні неполадки.

Помічник бригадира тракторної бригади Олександр Рець підтримав керівника:

— Фільтри повітряні потрібні до комбайнів. Лише один ми недавно отримали. А колгоспу імені Димитрова знаєте скільки райагропостач виділив? Дев'ять! І розгадка такої «симпатії» проста: на базі їхнього господарства проводився районний семінар по підготовці до жнив-88. Доки ж триватиме подібна «гра на публіку»? (запитання хлібороба редакція переадресовує керівникам Новгородківського РАПО, котрі відповідають за матеріально-технічне забезпечення колгоспів і радгоспів).

Олександр Яришко прагне відійти від шаблону, обрати найоптимальніший варіант організації робіт на живному полі.

— Ми відмовилися від так званого групового методу, — розповів він. — Вирішили доручати окремі ділянки невеликим збиральним ланкам, укомплектованим комбайном, трактором та автомашиною. У нинішніх умовах, коли часто йдуть дощі, це повністю себе виправдовує: маємо можливість оперативно перекидати техніку з поля на поле.

...А хліба у Погребняковому такі чудові! Разом з Олександром мимоволі замилювалися гіркою пшеницею, де кожен колосок — то, вважай, півжмені зерна. Тепер слово за хліборобами.

М. ЧЕРНЕНКО.
В. ГРИБ (фото).

Новгородківський район.

На знімку вгорі: начальник збирально-транспортного загону колгоспу імені Калініна Олександр ЯРИШКО; живують Леонід ДЯЧЕНКО та Микола СУЛЬЖИК.

— Сашко з хвилини на хвилину буде, — повідомив агротехнік відділка № 2 Леонід Васильович Демченко. — Біля комбайнів він. Нелегкі часи переживаємо, — зітхнув. — Тільки жнитувати почали, а тут на тобі — задощило...

А над Погребняковим знову збиралася зловісна хмара. Леонід Васильович нервував:

— Льоня Дяченко тут поруч працює, — показав у бік ставка, що починається відразу за селом. — Один з кращих молодих комбайнерів, віднедавна — наставник. Колю Сульжика собі в помічники взяв, дев'ятикласника. Не бажаєте познайомитись з молодіжним екіпажем?

Дорогою в степ Леонід Васильович зізнався: не так хотілося йому газетерам допомогти, як самому, на власні очі переконатися, що у жнивварів усе гаразд.

— Після вчорашньої зливи, — пояснив, — ледве знайшли масив на пагорбі, де можна класти пшеницю у валки. Льоня ще зранку вивів комбайна, а я, знай, хвилююся: чи не надто переволожений ґрунт?

Через кілька хвилин, як появився вдалині комбайн, агроном полегшено зітхнув. — Усе гаразд, працюють хлопці.

Власне, працював на СК-5 один Леонід Дяченко. Впевнено він комбайна густою пшеницею, залишаючи позаду хвилясті валки. А Микола Сульжик сидів на краю поля, побіля дороги. Побачивши нас, густо почервонів:

— Мені Леонід сам наказав перепочити трохи, —

комбайнером, ще й рази такого не було.

Забігаючи наперед, скажемо: того дня і Леоніду Дяченко, і його колега-жнивварям з колгоспу імені Калініна не пощастило: ближче до вечора дощ таки пішов. Що ж до врожаю, то тут інтуїція молодого механізатора не підвела: гарним він видався. Це ж підтверджують і результати роботи за перші дні.

На кожному гектарі гороху зібрано по 25—28 цент-

редньої очистки і просушування відправлено на елеватор в Куцівку.

Вже визначилися й правоблангові соціалістичного змагання на хлібозбиранні, на екран трудового суперництва, що встановлений на подвір'ї тракторної бригади, занесено перші рекордні результати. Скажімо, Євстафій Кондратюк за день поклав у валки горох на 24 гектарах при нормі 9, а Олександр Рець — на 13 гектарах. Впевнено ведуть

рів — хлопець майже щодня виконує змінні завдання на 180—200 процентів.

...А з Олександром Яришком ми зустрілися на тракторному стані. Молодий інженер разом з механізаторами нашвидкоруч усував поломку у комбайні.

— Буває, без цього, певно, не обійдешся, — кивнув він на агрегат. — Та хотілося б мати більше гарантій від наших постачальників. Маю на увазі запчастини, а, значить, і можливість опе-

ЗА ЯМАМИ — КОВВАНІ

А смуга таки дійсно могла послугувати для випробувань нових марок автомобілів. І легкових, і вантажних. Ями в піколіна бакаї на кожному кроці пересипані гравієм. Хто не вірить, то хай навідається на цю вулицю. Пасажири автобусного маршруту № 106 не дадуть збрехати. А той, хто живе на вулиці Попова, й раніше добирався тролейбусом № 4, скаже й інше: саме через ті бакаї відмовляються водії тролейбусного маршрута їхати окрешною дорогою, скорочують шлях по вулиці Волкова.

На зупинці автобусів ми роззирались. Перед прохідною «Друкмашу» — яма. А був же там коліс асфальт. На всю ширину пішохідної доріжки — каналізаційний колектор (дивіться на знімку). Вулицею Пацаєва гуркочуть безпосередньо КамАЗи з червоною жорсткою, бо кому охота пертись на окрешну: тудю й половини вантажу в кузові не доведеш.

Далі поміж будинками підемо пішки, — сказав наш фотокореспондент Василь Гриб. І за кілька хвилин я вже знав чого він так сказав. Дорога на вулиці Пацаєва від будинку № 12 до будинку № 8 перерита, калюжі смердючої води стоять хтозна з яких пір...

Більше тижня текла вода з теплотраси, — пояснює мешканець найближчого будинку № 12 по вулиці Пацаєва В. І. Тарасов. — Це ще весною. Почали ремонтувати. До речі, температура взимку в наших будинках не перевищувала 10 градусів тепла. Отож відкрили теплотрасу — з місяць посеред дороги яма була огорожена дротом із червоними прапорцями: ні швидкій допомозі під'їхати, ні дитину у возику провезти... А це вже ось відремон-

В. І. Тарасов показує на горб посеред дороги. Ремонтники закидали яму землею, а хто стелитиме асфальт, хто підрізняє бордюри?.. До розмови стають інші мешканці сусідніх будинків. Офіцер запасу Б. П. Колбасов:

— КамАЗи гасяють без-

перестанку по вузькій дорозі з одностороннім рухом. Вони її доконають до краю. А безпека руху!.. Дитину вже збили машиною, дорослого чоловіка... Це про дорогу за будинками, впритул до «Друкмашу». А в дворі... Після ремонту теплотраси у нас не залишилось жодного дитячого майданчика, жодної п'ятної площадки для сушіння білизни.

Робітниця В. С. Муругова.

— Наш двір, мабуть, один із найзанедбаніших в усьому мікрорайоні. Живемо, як... Зігнали нас сюди, наче телят у bagno. Ви б прийшли подивились, що тут робиться після дощу: коч на вертольоті перелітай... Ось подивіться на це дитинча.

Мале дівчатко тупцяє до мами: сандяки в тому смердючому болоті, руки замочені настільки, щоб витерти — посковзнулось на слизкому.

Посеред дороги люки без кришок деякі люки самі мешканці понизкивали металевими решітками, щоб дитина яка не вискочила чи дорослий вночі.

Б. П. Колбасов додає: — У нас так бездумно спланований цей мікрорайон... Вибачте, але в усій окрузі ви не знайде-

те громадського туалету. Хіба це нормально?

Скаржились пацаєвці і на свій універсам «Ювілейний». Половина магазину ремонтується ще з зими. В магазині брудно, черги ввечері, як вужі, в'ються аж на сходи, далеко за вхідні двері.

Ми завітали в магазин № 114. Завідуюча О. М. Ігнат'єва пояснила:

— Ремонтувала будівельна бригада з «Друкмашу». В Кіровського продторгу не було чим оплачувати роботу, то бригада кинула роботу. Кілька місяців магазин взагалі не ремонтувався. Зараз збирається стати до ремонту РБУ обласного управління торгівлі.

— Ольго Миколаївно, мешканці вашого мікрорайону скаржаться, щоб випити чашку кави, треба їхати в центр міста.

— Після ремонту відкріємо в магазині кав'ярню.

М УДРЕ народне прислів'я мовить: для того, щоб переконатись чи дійсно тухле, не обов'язково з'їдати його все, достатньо кусочка. Так само можна сказати про мікрорайон вулиці Пацаєва.

Ми обходили довколишнього, вздовж і впоперек і всюди на очі нам траплялись ями та козби на дорогах, занедбані

подвір'я, ваткі поломані лавочки біля під'їздів, накидом сміття...

Як ось на одній із фотографій. Це біля будин-

ку по вулиці Героїв Сінграда, 12, корпус 2 входить тут пункт підтримки тепла в 1 динках. Майданчик біля заборони землі, не в порядку, ний, досі уже вжит тут поломані бетонні рекриття, люди зносять порожні мішки, лобрухт, непотріб усяк. Дорога до будинку перерита, закладена килима невеликими бетонними плитками. Машини саяють через подвір'я

повній швидкості, при їзді стоїть ронний знак...

Довкола самого будинку житлово-експлуатаційної ділянки № 12 розгріб територія нещодавно. Начальник М. І. Заде після наших відвідей зіграв:

— А що ми ми зробили? До 1986 року в районі будинку № 12 було, можна сказати, більш-менш норм. Навесні два роки почали теплотрасу, і аж ось тільки закінчили. І року такий рейв творився, що слів стачає. А зараз шовельники, які виконали замовлення «Тепложит», залишили під'їзди? Майданчики для просушування

ІІ—КОВВАНІ

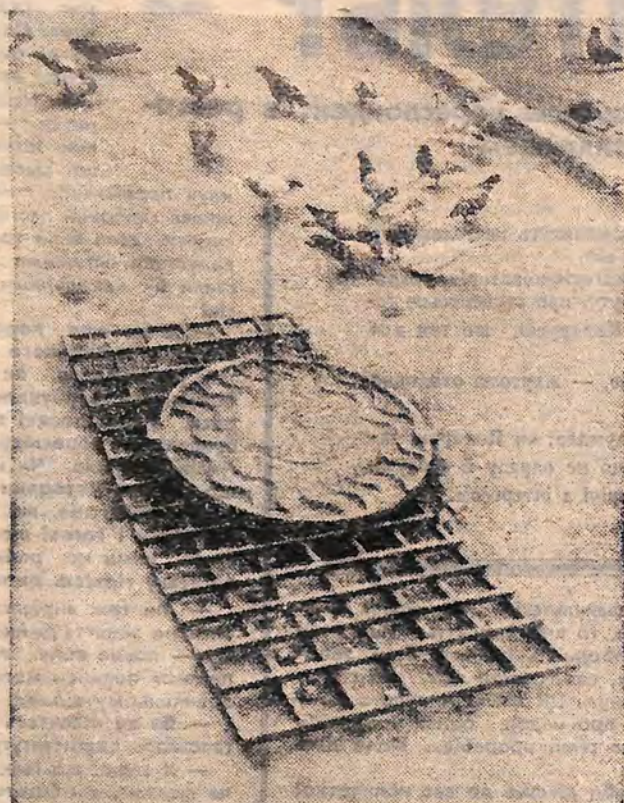

ку по вулиці Героїв Ста-
лінграда, 12, корпус 1.
Зводиться тут пункт для
підтримки тепла в бу-
динках. Майданчик по-
близу абияк загорнутий
землею, не впорядкова-
ний, десь уже взялися
тут поломані бетонні пе-
рекриття, люди зносять
сюди поржавілий мета-
лобрухт, непотріб усякий.
Дорога до будинку пере-
рита, закладена кілько-
ма невеликими бетонни-
ми плитками. Машина га-
сають через подвір'я на

ни не відновили. Якість
робіт — низька.

— Микола Устимовичу,
які перспективи ремонту
внутрішніх доріг у мікро-
районі?

— Десять років фак-
тично дороги не ремо-
нуються. У Кіровському
райвиконкомі мені уже
майже два роки відпові-
дають: немає коштів для
асфальту. Знайшлася не-
давно дешиця: постелили
асфальт ремонтники
«Облрембудтресту» до-
вкруг 3—4 будинків, зда-
ли ремонт і змилися ко-

повній швидкості, хоча
при в'їзді стоїть забо-
ронний знак...

Доколя самого будин-
ку житлово-експлуата-
ційної ділянки № 8 до-
роги й територія не кра-
щі. Начальник М. Т. Алі-
заде після наших розпо-
відей зігхас:

— А що ми можемо
зробити? До 1986 року в
районі будинків №№ 8—
12 було, можна сказати,
більш-менш нормально.
Навесні два роки тому
почали теплотрасу міня-
ти, і аж ось незадов-
го тільки закінчили. Півтора
року такий рейвах там
творився, що слів не ви-
стачас. А зараз що буді-
вельники, які виконували
замовлення «Тепломере-
жі», залишили після се-
бе? Майданчики дитячі і
для просушування білиз-

ли тільки ми почали пере-
віряти якість. Вона — ду-
же низька. То, запитує-
ться, кому такий ремонт
потрібен? І ще одне ска-
жу: якщо не полагодають
околичної дороги і Ка-
мАЗи роз'їжджатимуть
вздож і впоперек по на-
шому мікрорайону — то
через піарку після ре-
монту з'являться знову ж
ті самі ями і ковбані.

Виходить, відремонту
околичну дорогу і части-
на проблеми одразу роз-
в'яжеться?

На недавній зустрічі
комсомольського активу
області із делегатом XIX
Всесоюзної парткофе-
ренції першим секретар-
ем обкому партії М. І.
Саміліком, відповідаю-
чи на запитання комсо-
мольців голова виконко-
му Кіровоградської місь-
кої Ради народних депу-
татів М. І. Москаленко
назвав цифру: в цьому
році на будівництво до-
ріг міста виділяється по-
над два мільйони карбо-
ванців.

Цими знімками ми під-
казуємо адресу, де сьо-
годні найдовше чекають
робочих рук. Чекають
рук дороги і люди.

В. БОНДАР,
В. ГРИБ (фото).

P.S. Коли публікація
була підготовлена до
друку, ми подзвонили у
відділ комунального гос-
подарства міськвиконко-
му. Заступник завідуючо-
го відділом І. М. Семенін
сказав: «Капітальний ре-
монт цієї дороги плану-
ється на наступний, 1989
рік».

Отже, ще рік терпіння?
Ще рік гримотитимуть
КамАЗи вузькими між-
будинковими доріжками,
полахатимуть дітей. Ще
рік не ходитиме за сво-
ім маршрутом тролейбус
№ 4. Ще рік... А може й
не рік? Рік пишемо —
два в пам'яті?

КОНТРОЛЬ ГЛАСНІСТЬ ЧІЄВІСТЬ

ВІДПИСАЛИСЯ

«ХТО ТАК ПРИБИРАЄ?!»

Під таким заголовком була опубліко-
вана репліка в № 16 за 16 квітня 1988
року. Мова йшла про те, як в Кірово-
граді прибирають вулиці. І ось прийшла
відповідь, підписана П. М. СИЧОМ, заві-
дуючим відділом комунального госпо-
дарства міськвиконкому. «Кореспонден-
ція обговорена в Кіровоградському
спецДРБУ. Критика правильна. Зараз
встановлений контроль за дотриманням

графіку прибирання вулиць і його тех-
нології».

Щодо дотримання графіку прибиран-
ня — може і щось налагодилося. А от
щодо технології... Дозвольте не погодити-
ся. Бо як піднімали прибиральні машини
пиліну тану, що годі було щось розгле-
діти — так і зараз все по-старому. Отже,
хотілося б запитати, в чому все-таки зміни-
лася технологія? Бо коли на вулиці
Жовтневої революції прибирають, то та-
ке відчуття, що попадаєш у відомий лон-
донський смог.

ПІСЛЯ
ВИСТУПУ «МК»

«ГРІХ»

Під таким заголовком 4
червня цього року була
опублікована публіцистич-
на стаття, яка розповіла
про долю хлопчика. Від
нього відмовилась найдо-
рожча людина, мати, але і в
школі-інтернаті він не від-
чув тепла й ласки. І ось на-
дійшов лист від директора
Рівнянської школи-інтерна-
ту Новоукраїнського району
О. П. БРОДОВОГО.

— Колектив працівників
Рівнянської допоміжної
школи-інтернату, — пише
директор, — 6 червня об-
говорив статтю В. Погрібно-
го «Гріх». Критика визнана
справедливою. Учень Сер-
гій Локажук навчався у Кі-
ровоградській загально-
освітній школі-інтернаті, з
позачинного року — у на-
шій допоміжній. Часто їздив
без дозволу додому в об-
ласний центр. Мати не ці-
кавилася життям і вихован-
ням сина. Коли він навідує-
ться додому, не повідом-
ляє в дитячу приймальню
при обласному управлінні
внутрішніх справ.

Члени педколективу по-
стійно наставляли Сергія до
школи, бесідували з ним,
залучали до гурткової ро-
боти. З однокласниками
учень товаришував, ні з ким
не конфліктував, не скар-
жився на те, що хтось із
старшокласників його б'є,
спонукає до крадіжок. Од-
нак, як виявилось, учень
дев'ятого класу Василенко
бив Сергія.

Прочитавши та обговорив-
ши в колективі статтю, ви-
рішили покращити рівень
навчально-виховної роботи
в школі: тримати тісніший
зв'язок з батьками вихован-
ців, через громадські орга-
нізації залучати їх до вихо-
вання своїх дітей, доскона-
ліше вивчати умови життя
вихованців у сім'ї; заступ-
никові директора школи по
виховній роботі Л. Ю. Іва-
щенко оголосити сувору
догану за те, що погано
контролює роботу вихова-
телів; вихователів В. В.
Самсоновій оголосити суво-
ру догану за прикрий упу-
щення у вихованні учня.

Віднині контроль наявності
учнів у школі здійснювати-
меться по-справжньому.

Зараз Сергій перебуває
у школі.

Хоч листа й не було надруковано

Кіровоградка Л. Шумилова скаржилася в листі
до редакції на вкрай незадовільний рух міського
автобуса № 115. Ми попросили відповіді на скар-
гу заступника генерального директора Кіровоград-
ського обласного управління автомобільного тран-
спорту М. П. КОТЕНКА:

— У робочі дні в години «пік» на маршруті № 115
«Гідросила — Масленникова» згідно графіка пра-
цюють чотири автобуси. У вихідні на прохання тру-
дящих, які мають діти в районі Масленникова, он-
ремі рейси маршрута з 7.00 до 9.00 і з 17.00 до 21.00
подовжені: від площі Демаршів до доронського
кільця. В міжпівночній вечірній час через малозави-
таність маршруту працює лише два автобуси з
інтервалом руху 32 хвилини. Цей режим затвердже-
но міськвиконкомом.

Перевірка 27 травня показала, що графік руху
автобусів № 115 порушується: поламався автобус
на лінії, замінили його іншим АТП-13527 не мало
можливості. Водночас додаю, що для підвищення
дашків на ділянці в зручній для них час необхід-
но представити кошти на кооперативу звернутись
у відділ експлуатації Кіровоградського АТП-13527,
щоб домовитись про перевезення з погодженою оп-
латою спеціальними рейсами.

ПІСЛЯ ВИСТУПУ «МК»

«НАВІТЬ КУПИВШИ МАРКУ...»

Під таким заголовком
у номері «Молодого ко-
мунара» за 23 квітня ц. р.
було надруковано кри-
тичний матеріал про за-
бруднення навколишньо-
го середовища в Новоу-
хангельську. До редакції
надійшла відповідь від
голови виконкому райо-
ної Ради народних депу-
татів С. М. СТЕПАНОВА:

— Розпочато будів-
ництво загальноосвітньо-
ї каналізації, пуск
якої намічено на 1990
рік. Вжито заходів до
комбінату комунальних
підприємств (ККП), його
начальника П. І. Шарова
за нерегулярне вивезен-
ня стоків із вигрібних ям
комунальних будинків
покарано адміністрати-
вною комісією. Зобов'я-
зано начальника ККП
впорядкувати наявне
звалище і замовити про-
ектну документацію на
нове.

Під час суботника очи-
щено від сміття й бур'я-
ну парку й сквери. Щоп'ятниці проводиться са-
нітарний день; всі орга-
нізації і заклади впо-
рядковують закріплену
за ними територію. В
квітні-травні працівники
санітдемстанції, райвід-
ділу внутрішніх справ
при участі депутатів се-
лищної Ради провели
рейди берегами річки
Синюхи.

Проблема впорядку-
вання збереження хімі-
катів у колгоспах райо-
ну залишається гострою.
В аварійному стані зна-
ходяться склади в кол-
госпах імені Шевченка,
імені Жовтневої революції,
імені Гагаріна,
«Шлях до комунізму»,
«Ленінський шлях», не
відповідають вимогам
санітарії — в господар-
ствах імені К. Маркса,
імені Жданова, імені
Литвинова, «Україна» і
«Росія». За останні 8 ро-
ків жодного нового
складу не збудовано. В
райсільгоспмілі збері-
гати хімікати теж ніде.
З початку наступного
року спеціальною посто-
вною санітдемслужбою
буде заборонено заве-
зання пестицидів, якщо
не буде забезпечено їх
зберігання.

Санітдемслужба на-
мала 5 штрафів за мит-
тя автомобілів на бере-
реччя, але питання про
будівництво мийної стан-
ції не вирішено. Стоїть
ремонтно-транспортно-
го підприємства РАПО в
річку Торговицю нині
не потрапляють, а з сир-
заводу — регулярно ви-
возяться на селище зва-
лище. Налагоджено ви-
бірковий контроль за ви-
возженням стічних вод.
Що ж до будівництва
очисних, то вже кілька
років це питання вирі-
шується спочатку на рів-
ні Міністерства м'ясо-
молочної промисловості
УРСР, а згодом — Держ-
агропром республіки.

Відходи Торговицько-
го лісництва нині виво-
зяться на саниномілен-
колосп імені Кірова й
використовуються для
робничих потреб. Адмі-
ністрацію лісництва зо-
бов'язано ліквідувати не-
законне звалище до серп-
ня ц. р. Матеріали про
це передано на адмін-
комісію.

іського туале-
нормально?
на пацасів і
наверсам «Юві-
Половина ма-
монтуються ще
магізні бруд-
зачері, як ву-
аж на сході
вхідні двері,
али з магазин
жидуюча О. А.
оаснила:

икувала буді-
игола з «Друг-
Кіровського
не було чим
роботу, то
икула роботу,
ісше магазин
ремонтувався.
иастєє статі
у РБУ обласно-
ня торгівлі.
о Миколаївме,
ашого мікро-
жється, щоб
ну каз, треба
тр міста.

ремонту від-
магізний кофа-
народне при-
мовіть: дьят-
вреніається чи
не обов'язко-
ного все, дос-
ка. Так само
азати про мі-
ліції Писаєва,

Ми обходили довкруг
нього, вздовж і впоперек
і асюди на очі нам трап-
лялись ями та ковбані
на дорогах, занедбані

подвір'я, веткі полома-
ні лавчини біля під'їзді,
накидом сміття...

Як ось на одній із фо-
тографій. Це біля будин-

— Олега Євгеновича, цього року абітурієнти вступатимуть за новими правилами прийому до вузу. Що вони дають?

— У нових правил є кілька плюсів. Перший: приймальні комісії самі встановлюють, які екзамени і в якій кількості складати випускники. Ми взяли три — найменше. На кожному факультеті — виходячи із специфіки спеціальності. На історичний, наприклад, серед вступних екзаменів обов'язковим було суспільствознавство. Для вчорашніх десятикласників ця наука складна. Вони погано володіють відповідними категоріями, не вміють, як слід, аналізувати. Тепер абітурієнти не складають цей предмет. Тим більше, що й підручників таких, як слід, нема. Недавно був у видавництва. Показували «новий» підручник. Це стара книжка, в яку напхано цитат із останніх партійних документів. Ясно, що така не годиться.

Другий плюс нових правил, на мою думку, в тому, що вступні екзамени у всіх вузах Союзу проводяться одночасно. Людина ж повинна вибирати раз. Бо хіба то буде справжній вчитель, коли він вступав на торгово-економічний — не пройшов, потім у військове училище — не пройшов, тут раптом вирішив бути педагогом і вступає до нашого інституту. А скільки таких, які думали собі: «Поїду в Київ, не вийде там, то вже тоді — в Кіровоградський педін». Це повторюю — людина повинна вибирати раз.

Ще одне немале достоїнство нових правил — вони дають нам самостійність. Попередні були дуже складні. Головою приймальних комісій доводилося їздити в Київ на співбесіду по тих правилах. А скільки абітурієнтів, які взажали себе ображеними, звертались в Міністерство, шукаючи для себе якусь «дірку» в правилах. І таких «скриджених» доводилося зараховувати, бо в Міністерстві міркували так: «Ця ще піде скарги в ЦК... Для чого зайвий клопіт?» Тепер же все набагато простіше.

В основу нових правил покладено прекрасний принцип: єдиний критерій — знання. Для педвузів, правда, до 1990 року збережений цікавий прийом — 80 відсотків студентів з сільської місцевості. Перевага такого прийому в тому, що випускники поїдуть працювати в село, де так не вистачає кадрів.

— А як же міські абітурієнти?

— В тому то й справа, що ця міра вимушена. Приходять до нас, наприклад, на факультет іноземних мов випускники спеціалізованої міської школи і якої-небудь сільської. Перший може вільно говорити англійською мовою, а той буває і двоє слів не зв'яже. За п'ять років зробиш з нього сякого-такого спеціаліста, але ж... На лютому Пленумі ЦК йшла мова про стажування. Молодий спеціаліст одержує диплом тільки після обов'язкових трьох років стажування. Це було б дуже добре. Бо випускники інституту часто не хочуть їхати за направленням, шукають роботу в місті. А за це питають не з них і не з тих, хто їх бере на роботу, а з ректорату. Ми ж не маємо юридичної сили, щоб примусити куди-небудь їхати.

— У педагогічні вузи приймають тільки за рекомендацією (цитую) «...педагогічних рад шкіл, СПТУ, середніх спеціальних навчальних закладів, органів народної освіти, трудових колективів, міських і районних комітетів комсомолу». Чи бувають липові рекомендації і як ви на це реагуєте? Як все це впливає на відбір?

— Так, педагогічні вузи — це єдина система вузів, де при вступі 100-процентно вимагається рекомендація. Але ми не вимагаємо якоїсь окремої рекомендації. Достить того, щоб у шкільній характеристиці було сказано: випускник має нахил до педагогіки. Я вважаю, що це допомагає при відборі.

Влітку, коли ми набираємо нових студентів — яких тільки історій не трапляється! Анонімки, і сплоси, і погрози... Деякі батьки, буває, приходять і заявляють: «Ми знаємо, що така-то й така-то дала хабаря». Питаю: «Конкретно: хто? де? коли? кому?» Не можуть сказати. «Чули таке...» — і все.

— По-моєму, серед випускників шкіл існує певний прошарок. Це учні, які добре вчаться, але нічим особливо не цікавляться, ніяких талантів не виявляють. Трохи міцні, трохи наївні. Це вони — основна частина ваших абітурієнтів. Ім, до речі, і рекомендації дають просто — гарні ж учні, люблять школу. Але справжніми вчителями з них

стають одиниці. Ваше ставлення до цієї проблеми?

— Ми над цим думаємо довгі роки. Дуже допомагає нам факультет майбутнього вчителя. Його відвідують учні 9—10 класів. Виконують домашні письмові роботи, раз на місяць приїжджають в інститут на різні заняття, проходять співбесіди. Ми запозичили форми роботи з полтавського, воронішівського педінститутів. Є такі, що ближче познайомилися із нашою спеціальністю, відслідковують. Приходить, наприклад, до нас школяр. «Я люблю історію». Але ж любити історію і бу-

журналістів. Що там говорити про Всесоюзну партконференцію, коли... Наведу такий приклад. На пленумі міському партії обговорювали питання про народну освіту. Виступають, говорять, і раптом хтось звернув увагу, що ще не виступив жоден учитель. В чому ж справа? Виявляється, серед членів міському немає учителів.

Нашу розмову перервав телефонний дзвінок. Дзвонили з парткому.

— Нехай вибирають кого хочуть, — твердо сказав у трубку Олег Євгенович. — Це у нас зараз, через півгодини вибори будуть на фізико-матема-

Так, наприклад, як С. О. Логачевська («МК» вже писав про неї). Де, коли вона виходила на трибуну? Візьміть будь-яке положення тієї ж Лисенкової. Все це вже було. А Ільїн? Його теорія про розгляд літератури не як естетичної цінності, а як морально-етичної?

— У мене в десятому класі викладала російську літературу Алла Тарасівна Подчиненко. То вона саме так і розглядала кожен твір — тільки у зв'язку із життям. Пам'ятаю як гарячі дискусії у нас розгоралися на уроках. Не мовчали навіть і ті, хто завжди був байдужий до літератури. Вона любила повторювати: «Література — це передусім людинознавство». В цих словах є неабиякий сенс. Олега Євгеновича, як би ви оцінили стан педагогічної науки?

— Найбільша біда нашої науки — відірваність від конкретної практики сучасної школи. Академія педагогічних наук переживала, може, й досі переживає глибокий застій. Про це можна судити хоча б по тому, скільки вони випустили останніми роками книг, які стали б настільними книгами педагогів?

— Якоюсь мою подруга побувала на біофаці Черкаського педінституту. Потім розповідала, як там дітятам забороняють фарбуватись, носити прикраси, декольтовані плаття, джинси, як буквально переслідують сяжія оригінальна думка. Чи не здається вам, що такими методами виховуємо обмежених педагогів, які вміють тільки забороняти і готіві щомиті (як свого часу із ними це робили) припинювати людську гідність дитини?

— Ми теж вирішили заборонити носити на заняття джинси. У всьому іншому — повна воля. Але, я вважаю, що педагог повинен мати гарний смак. І у зовнішньому вигляді теж.

— Як ви ставитесь до досвіду Полтавського педінституту?

— Я знаю, що Іван Андрійович творив людина, він багато робить, шукає...

— Ви знайомі з Іваном Андрійовичем Зязюном?

— Ми з ним жили в одній кімнаті, коли вступали до Київського університету.

Інститут, очолюваний Зязюном, проявляє цілий ряд цікавих ініціатив, які заслуговують на увагу і використовуються в цілому ряді педвузів країни. Серед них комплекс «Школа — вуз — школа», спекурс з педагогічної майстерності, який читається в школах області, факультет майбутнього вчителя певною мірою допомагають відібрати здібну до педагогічної діяльності молоді. Однак, підготовку висококваліфікованих кадрів учителів таким шляхом на достатньому рівні забезпечити важко. Очевидно, виходячи з умов квітневого Пленуму ЦК КПРС і вимог комітету народної освіти СРСР до вищих навчальних закладів студентами повинні ставати ті випускники шкіл, які мають глибокі знання. Тоді з'явиться можливість розірвати порочне коло, в якому сьогодні слабкий учитель дає низький рівень знань учням, ті в свою чергу стають студентами, а згодом поганими фахівцями і нічого хорошого від них чекати не доводиться.

— Ви говорите такою гарною українською мовою, а інститут майже повністю російськомовний. Чому? Що робити для українізації?

— На раді інституту ми прийняли рішення, що всі викладачі, які володіють українською мовою, з вересня мають читати лекції і вести семінарські заняття тільки по-українському. Суспільні науки на факультетах обов'язково мають викладатися українською і російською мовами. Наприклад, історія КПРС — російською, політекономія — українською. У нас є багато викладачів, які раніше добре володіли рідною мовою, а потім поступово перейшли на російську. І ті, хто колись слухав їхні лекції, тепер, приїжджаючи на перепідготовку, дивуються, як часом неприродно звучить в їхніх устах російська мова.

— Український відділ фільмів інституту втричі менший від російського...

— У цьому навчальному році буде вдвічі менший. Ми збираємося поступово збільшувати набір на українське відділення. Але останні крапки над «і» тут, я думаю, поставить майбутній Пленум ЦК з національного питання.

Розмову вела Світлана ОРЕЛ.

„ХТО ВІН—УЧИТЕЛЬ?“

на це запитання намагались знайти відповідь наш кореспондент з ректором Кіровоградського педінституту О. Є. Полярушем

ПРО ЗУСТРІЧ з ректором педінституту ми домовились по телефону.

— А про що будемо говорити? — запитав він.

— Про нові правила прийому до вузів, про педагогічно-новаторів, зокрема, Щетиніна, про досвід Полтавського педінституту, про студентське самоврядування, — поспішила я заповнити О. Є. Поляруша, що тем для розмов більше ніж достатньо.

— Ми з вами люди з різних епох. Я — із застою, — жартома охолодив мій запал Олег Євгенович.

...І все ж інтерв'ю відбулося. Йшла на нього і думала: чи Поляруш заперечний консерватор, чи настільки прогресивний, що не одразу й зрозумієш, чи просто не хоче розголосу? Але чекала зустрічі з інтересом.

ти педагогом, викладачем історії — це не одне і те ж. Правда, основна маса залишається в інституті. Досвід показує, що серед них процент вступу значно вищий.

— Педагог повинен мати не тільки знання предмета. Не менш важливо — громадянська позиція, чесність, принципиовість. Можна навести багато прикладів, коли вчителі якраз не виявляли таких якостей. По-моєму, в гострих, складних ситуаціях дуже небагато хто з учителів веде себе, як належить вчителю. Учні ж усе прекрасно розуміють. Як в інституті виховуються у майбутнього педагога ось такі якості?

— Минулі безголосі роки наклали свій відбиток на все наше суспільство, не обминули й учителів. Ще кілька років тому висловити свою думку, коли існує офіційна, чи начальницька, чи завівська (тут теж свої рівні) було просто не прийнято. Всі любили звітувати про одностайність. Вчителі теж часто здатні покривити душею заради власного благополуччя, спокою.

Останнім часом у нас дещо змінилося. Право голосу студентом надало самоврядування. Можливо, воно розвивається не досить швидко, але все, що стосується стипендій, гуртожитку, студенти вирішують самі. Пробувавши ми вводили громадські деканати. У ради факультетів введено студентів і вони сплановано подають голос. Зміцнюється критичний підхід. Навіть рік тому наші вихованці були не ті. Тепер же їх все цікавить, до всього вони мають справу. Питання ставлять конкретно. Бувають різні ініціативи. Народ ожив. Це радує.

Мене хвилює ставлення комсомолу до цієї проблеми. Чому б райкомам, обкому не взятися за вузи? Чому б не провести, скажімо, у нас, в інституті зустріч студентів із секретарями обкому? Чи, наприклад, круглий стіл? Вони не запрацювали по вертикалі. Те ж саме я можу сказати й про партійні комітети. Взяти хоча б вибори на XIX партконференцію. Хочеться вірити, що у Кіровоградській делегації були достойні люди, але ж чому не провели широкого обговорення? До того ж ці кілька «номенклатурних» делегатів... Чому ми повинні їх вибирати? Хто вони? Що думають? Посади їхні нам відомі, а діла й душі? Чому ми намагаємося посилати на такі форуми тільки керівників і тих, хто перевиконує план, доїть багато молока і т. д.? Чому б нам не послати того самого рядового викладача, мислячого інженера? І треба вибирати не просто будь-кого, а тих, хто вміє думати, висловлювати свої думки, відстоювати власну позицію.

— А хто на конференції представляв учителів Кіровоградщини?

— Ніхто.

— З усієї області жодного чоловіка!

— Жодного. Так само, як лікарів,

тичному факультеті. Звільнилося місце декана, то вибиратимуть. На мою думку, виборність повинна бути зверху донизу, охоплювати всіх. На січневому Пленумі ЦК КПРС минулого року говорили про кадри, однак усе залишилося на рівні прорабів... Вище діло не пішло.

— А якби дійшло до вас конкретно? — А мене вже вибирали. У лютому. Всіх ректорів, які працюють більше п'яти років, вибирали. Створили раду вузу. Таємне голосування. До речі, наші бюлетні, думаю, заслуговують на увагу. Якщо на голосування ставиться, наприклад, одна кандидатура, то напроли прізвища кандидата написано «Згоден — не згоден». Обов'язково треба щось викреслити. І навіть два й три кандидати — таке ж голосування. Перемагає у виборах той кандидат, який набрав найбільше голосів «згоден».

— Олега Євгеновича, на конференції йшла мова про суспільно-політичну атестацію комуністів. Як ви вважаєте, чи дасть це що-небудь?

— Думаю, що ні. У нас вже провели атестацію адміністративних кадрів. Це нічого не дало. По чому я суджу? Нікого з роботи не зняли і нікого не підвищили. А зібрати і сказати про недоліки... Ми самі їх добре знаємо. Наш найбільший — низька якість підготовки вчителів. Але ми її аж ніяк не поліпшимо, доки не переломимо орієнтацію школи на середняка. Орієнтуватися треба на відмінника. Абітурієнти приходять слабенькі, таких же і вчителів готуємо. Із чорного борошна не випечеш білий хліб.

— Зараз дуже багато говорять про педагогіку співробітництва...

— Вона йде ще від Ушинського. Сам термін з'явився змін. Вважаю, що це перспективний напрям, але не новий.

— А як ви ставитесь до вчителів-новаторів?

— Є дві категорії новаторів: справжні сподвижники і люди, які вдають із себе новаторів. І наша преса іноді допомагає останнім. Так, як у випадку із Щетиніним. Скільки коштує одне Зибкове? Мабуть, близько мільйона.

— А діти!

— Я про них взагалі мовчу. Беремо тільки кошти. І що він нового дав? Те, що у дівчаток через рік була гарна хода? Відкрийте при будь-якій школі гурток аеробіки чи ритмічної гімнастики і буде той же ефект. А скільки про нього писали газети? «Комсомолка» дала виступ нашого Івана Гуровича Ткаченка. На другий день прибігає він до мене: «Що це таке? Я буду давати спростування!» Приніс свій текст, там написано зовсім інше. В газеті все переінакшено, вибрали тільки позитивне. Пізніше Іванові Гуровичу прислали з редакції листа, що це помилка кореспондента і він покараний.

— Яким ви бачите справжнього новатора?

— Найперша риса — скромність. На жаль, деякі новатори далекі від цього. Треба насамперед працювати,

16 липня 1988 року

ТРАДИЦІЙНЕ відкриття гастролей Чернівецького ордену Дружби народів українського музично-драматичного театру імені О. Кобилянської, що впер-

дій, концертними номерами сюжету й спільністю масовки. Що, власне, й створило наявну у виставі атмосферу певної історичної реальності.

підібрано так, щоб представити різну тематику, різні жанри, різні стилістичні напрями.

Про «Українські вечорниці», виставу, що продовжує традиції національного фольклору, ми вже говорили. Серед інших постановок гастрольного репертуару увагу глядачів привертає насамперед ім'я драматурга В. Розова, який у п'єсі «Кабанчик» порушує проблеми моральної відповідальності людини за свої вчинки перед людьми і власною совістю.

Безперечно, зацікавить кіровоградців вистава з буковинського театру «Мамині діти» Ю. Федьковича, яка вперше побачила світло рампи на сцені Чернівецького театру. Комедія класичної грузинської драматургії Д. Клідашвілі «Мачуха Саманішвілі» лягла в основу ліричної музичної комедії «Наречена з Імеретії», музику до якої створив провідний грузинський композитор Гія Канчелі.

Мелодрама нині знову в пошані. Чернівчани звернулися до п'єси О. Карпенка «Мамині діти». І хоч для того, щоб говорити про виставу, її треба побачити, заслуговує уваги сам факт шукання театру у цьому, без перебільшення, складному жанрі.

І, нарешті, вистава «Діти Арбату» за однойменним романом А. Рибакіна (інсценізація С. Коковика). На думку чернівчан, вона має стати «цвяхом гастролей». Театр міркує так, виходячи з популярності роману. Але літературний твір і театральний варіант — речі далеко не тотожні. Стягнувши на сцену, час покаже, наскільки «Діти Арбату» відповідають творчому обличчю театру (а в тому, що театр прагне мати своє обличчя, немає сумніву).

Головний режисер театру П. Колісник сказав: «Ми хотіли, щоб кіровоградський глядач познайомився з усією трупю нашого театру, з

П'ятнадцять у стилі «рок»

Серед багатьох музичних подій цього року в столиці братньої Латвії Ризі — блюзовий фестиваль, панорама «Ленінградський рок», фестиваль прибалтійської рок-музики «Балтика-88», концерти «Арт-контакту-88», джазовий фестиваль. Конкурси та панорами сучасної молодіжної музики стали для Риги традиційними. В червні місцевий рок-клуб організував рок-форум, в якому взяли участь 15 груп із різних регіонів країни. Треба відзначити, що Ризький рок-клуб завжди запрошує на гастролі самобутні колективи, які вирізняються пошуками нових форм. Таку славу останнім часом мали «Звуки Му», «Джунгли», «Діапі» і «Ігри». Виступили й такі латвійські групи, як «Зіг-Заг», «Едпа», «Регіон», литовські «Мігла» та «СБС»; калінінградська «Комітет охорони тепла» (працює в стилі «реггей»). Ризький рок-клуб було представлено групами «Цемент», «Спецбригада», «Карт-Бланш», «Пілігрим». В рок-форумі брали також участь група «Зойки Видоплясова» з Києва та «Чай-Ф» із Свердловська.

Про ризьку групу «Карт-Бланш» багато сперечаються. Створена вона влітку 1987 року. Перший виступ — у вересні, тоді ж прийнята до рок-клубу. Незва-

жаючи на невелику кількість виступів — п'ятнадцять — група стала лауреатом Калінінградського рок-фестивалю 1988 року. «Карт-Бланш» — це квінтет. Лідер групи — Андрій Дворников (вокал, клавішні). Програма, з якою виступають музиканти, називається «Колгосп».

Київська група «Зойки Видоплясова» грає у стилі «театралізованого поп-панку», який, за визначенням її учасників, схожий на розтривожений будинок для душевно хворих (правда, наявне й тяжіння до сільської ідилії). Склад групи: Ю. Здоренко (гітара, вокал), О. Піпа (бас), О. Скрипка (баян, вокал, саксофон), С. Сахно (ударні), В. Черней (шоу-група). Засновано колектив 1987 року. Назва групи пов'язана з твором Ф. М. Достоевського «Село Степанчикове та його мешканці». Разом із групами «Робота Хо» та «Колесний асесор» група входить до київської рок-артілі, утвореної за аналогією з творчими об'єднаннями 20-х років на основі повної творчої самостійності. «Зойки Видоплясова» — київська «Група року-87». Хіт групи «Плач Ярославни» став тоді пісню року.

В. ШИЛО.

ше приїхав до нашого міста, перетворився у маленьке свято театру українського. До нашого міста такі колективи приїжджають часто, й тому, того вечора нам довелося знову зустрітися з мистецтвом своїм рідним, але ніби призабутим. Першою виставою, яку показали гості кіровоградцям, стали «Українські вечорниці» — два водевілі за класичними творами М. Кропивницького «Лихо не кожному лиху» і С. Васильченка «На перші гулі», об'єднані спільним місцем

дія. Приємно відзначити, що нинішні «Українські вечорниці» не тільки не спростували мого колишнього сприйняття театру, а ще більше його зміцнили. Театр зберіг свою самобутність. Втім, знайомство з однією-двома виставами ще не дає підстав говорити про творче обличчя театру взагалі. На жаль, гастрольний репертуар театру з Буковини кіровоградському глядачеві повної картини справ не відкриє: чернівчани привезли до Кіровограда всього шість вистав. Репертуар

провідними майстрами сцени, серед яких один з засновників театру народний артист УРСР П. Міхневич, народні артисти республіки О. Рудницька, Є. Золотова; П. Нікітін, заслужені артисти України Н. Фіалко, О. Ільїна, М. Сіренко, О. Савка, А. Шеремет, А. Литвинчук, В. Нечипоренко, В. Лещик, і з творчою молоддю. Театр показує свої вистави не лише на стаціонарі, а й проведе велику роботу по обслуговуванню населення всієї Кіровоградської області, виступатиме з шефськими концертами в різних організаціях міста. Ми прагнемо зворотного зв'язку з нашими глядачами».

Попереду у чернівчан майже місяць гастролей: місяць спілкувань з дорослими й юними кіровоградцями. Для останніх театр покаже казку «Зачарована фея». Нехай же ці гастрольні дні стануть пам'ятними у театральному житті нашого міста.

В. ФЕДОРОВА.

Це — цікаво

— Поїдемо в Орлову Балку, тут поруч, — запросив до карети Андрій Віталійович. Мовчазний кучер відпустив віжки. Карета м'яко покотилася вулицями Знаменки.

В дорозі розповідав про село: тихе, гарне, 56 дворів у ньому, церква, земська школа, метеорологічна станція... Розпитував про київські новини.

Микола Віталійович жадібно роздивлявся зелені береги невеличкої річки, високі пагорби. На шляху траплялися селянські підводи. Зустрічні знімали головні убори, кланялися. Ніхто й не здогадувався, що серпневого дня 1892 року в Орлову Балку, що майже поруч зі станцією завітали не просто столичні гості, а знамениті на той час композитор Микола Лисенко і літератор Михайло Старицький.

ЗДАЛЕКУ почули, як грає сопілка. Дітлахи на тин позивалися: весело, цікаво. — Що це, весілля? — Микола Віталійович, зачувши музику, враз ожив, ніби й втомився було.

— Та ні, не весілля, — пробасив мовчазний бородатий кучер. — У Сидора Плюща хрестини, дочка народилася. Не весілля...

— Зупини, зупини! — Миколу Віталійовича наче кликала скрипка. Підійшов і Старицький, бо також полюбляв бувати там, де веселився простий люд.

— Як грає, як грає, аж за серце бере! — Лисенко привітався до музиків.

— Випийте, пани-добродії, аби щасливою зростала наша донька, — господар зійшов почастивати прибулих. — На здоров'я! На здоров'я!

— Яке ім'я дали? — це вже Андрій Віталійович до матері.

— Марфою нарекли...

— Рости здоровою, Марфонько! — Старицький тричі перехрестив немовля.

Не знали тоді київські гості, що з маленької Марфуші згодом виросте українська народна поетеса Марфа Сидорівна Бондаренко (Плющ).

...КОЖЕН серпневий ранок Лисенко і Старицький зустрічали серед степової тиші: йшли босоніж росяними тра-

вами, на повні груди вдихали ароматне повітря. Зупинялися, прислухаючись до близького шумовиння відножин Чорного лісу... Як хороше дзвеніє степ! Кожен думав своє. Микола Віталійович щойно закінчив роботу над оперою для дітей «Зима і весна»; тепер взявся за оркестровку до «Тараса Бульби». Музика звучала в ньому...

Літні вечірні зібрання в будинку знаменитого лікаря Андрія Лисенка вже давно стали традиційними. Тут слухали музику, читали вірші, сюди часто приходили і прості люди, аби поговорити з лікарем, пороздумувати про долю людську, про майбутнє — яким-то воно буде?

...Микола Віталійович звично сів за фортепіано, м'яко опутив руки на клавіші. Брат Андрій зі скрипкою став поруч. Непорочно сидів М. Старицький. У куточку, куди не падало світло, зазмер малий Остап. Лилася музика. Скрипка Андрія Віталійовича співала й плакала. «Мелодія» Чайковського передавала тугу й віру в людину, все це відбивалося на обличчі скрипалів...

— Ох, Андрію, Андрію! — обіймав брата композитор. — І чого ти в лікарні пішов? Чудо-скрипаль вийшов би з тебе.

— Я при своєму ділі, а ти при своєму, — відповів той, з любов'ю дивлячись у схвилювані очі композитора. — Давай, брате, заспіваємо:

По цей бік — гора,
По той бік — гора,
Поміж тими крутими горами
Сходила зоря...

А тим часом над степом, над лісом розливалася срібне сяйво; край неба виглядав місяць, осядаючи чарівним світлом неповторної краси краєвиди Чорнолісся.

— Ну, а тепер з Наталочкою, — Михайло Петрович віз за руку 12-річну доньку Андрія Віталійовича. — Нехай і вона з вами...

І вже до двох чоловіків додався то-ненький дівчачий голос. Цей голос з роками стане впевненим і сильним — із тендітної Наталі виросте відома артистка російського дожовтневого театру та кіно. А першу самостійну роль Наталі Лисенко зіграла таки в Знаменці, в українському аматорському театрі. То була роль Катрі в п'єсі М. Старицького «Не судилося». Згодом була робота в театрах Києва і Москви, а кіно (фільми «Катюша Маслова», «На околицях Москви», «Без вини винуваті», «Отець Сергій»...).

КАРЕТА зупинилася біля хати, де мешкав Микола Віталійович. Гонець прибув від власників сусіднього маєтку, котрі просили шановного маестро прослухати гру свого 9-річного сина. Микола Віталійович сів у карету. Поїхали...

Маленький, хворобливого вигляду хлопчик так і прикипів до роаялю. Він грав чудово, без нот, пс пам'яті — «Полонез» Огіньського, п'єси Шуберта, Шопена.

— Ти будеш великим музикантом, мій хлопчику. Вчися! Все життя вчися!

Тоді, влітку 1892 року М. В. Лисенко благословив у велику музику прославленого піаніста й композитора Кароля Шимановського.

О. РЯБОШАПКА,
член Спілки журналістів СРСР,
м. Знаменка.

ЯК СХОДИЛИ ЗОРІ

СТАЛО ІСТОРІЄЮ

Музика М. В. Лисенка — вічне, живлюще джерело. Вона давно стала народною. Відрадно, що основоположник україн-

ської класичної музики творив і на землі нинішньої Кіровоградщини. Ця розповідь — про перебування М. В. Лисенка в Знаменці та Орловій Балці в 1892 році.

ПІСЛЯ дощу враз виглянуло серпневе сонце — на небі всіма барвами заграла веселка. Парило. Напередодні Андрій Віталійович не знаходив собі місця — нестерпно ломило кістки, боліли суглоби. Як це невчасно, адже сьогодні стрічає київських гостей! Після дощу відчув себе дещо краще. За годину вже був на вокзалі! — Микола Іде!

— Ось і Знаменка! — Микола Віталійович витер спітніле чоло. Жарко! Закіптований паровоз поволі стигував хід. Дерев'яний вагон закрипів так, ніби ось-ось розвалиться. Старицький, що сидів навпроти, був незворушний. Малий Остап припав до вікна.

— А що, як не приїде! — усміхнувся Михайло Петрович до малого. — Візьме і не приїде...

— Приїде, приїде! Та он же він, дивіться! Махає нам капелюхом! Дядько Дуся! Ось ми, ось!

Микола Віталійович не зміг втримати сина, той прожогом вискочив із вагона, повис на дядьковій шії. У них давня дружба. Скільки захоплюючих історій чує малий Остап від колишнього судногового лікаря Балтійського і Чорноморського флотів!

Композитор тричі поцілував брата. Старицький міцно обійняв приятеля.

— Ну, «головний» знаменський лікарю, тепер куди? — Микола Віталійович уже шукав очима затінку.

ДО 100-РІЧЧЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

РЕКОРДИ

КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ

Чоловіки

Біг					
100 м.	— В. Байдаков (К)	— 10,77(е)	Донецьк.	28.08.85.	
	— Г. Горячий (К)	— 10,5	Алушта.	16.04.88.	
200 м.	— В. Байдаков (К)	— 21,78(е)	Донецьк.	29.08.85.	
	В. Легких (К)	— 21,7	Горлівка.	9.08.81.	
400 м.	В. Бондар (К)	— 46,7	Київ.	26.08.86.	
800 м.	— О. Касьян (Св.)	— 1,49,2	Донецьк.	30.05.80.	
1000 м.	— В. Легких (К)	— 2,28,5	Ворошиловград.		
1500 м.	— П. Армашов (К)	— 3,46,1	Вінниця.	19.05.86.	
3000 м.	— П. Армашов (К)	— 8,21,4	Бердянськ.		
5000 м.	— І. Браславський (К)	— 13,52,9	Київ.	2.09.81.	
10000 м.	— В. Терентьев (О)	— 29,36,8	Дніпропетровськ.		
20000 м.	— Г. Манойлов (Св.)	— 1:02,49,0	Смоленськ.		
30000 м.	— В. Терентьев (К)	— 1:34,02,0	Світловодськ.		
Марафонський біг					
42 км 195 м	— М. Дерев'янчук (К)	— 2:16,43,0	Ужгород	17.04.88.	
Біг з бар'єрами					
110 м.	— Б. Білонін (Ол.)	— 14,18(е)	Дніпропетровськ.		
	— Є. Шеховцов (К)	— 14,2	Київ.	20.06.71.	
200 м.	— Є. Шеховцов (К)	— 24,7	Кіровоград.		
				14.06.71.	
400 м.	— В. Попов (К)	— 52,9	Вінниця.	23.09.74.	
3000 м.	— П. Армашов (К)	— 8,43,8	Дніпропетровськ.		
				27.07.86.	
Естафетний біг					
4x100 м.	— О. Локтіонов, С. Потапов, С. Белашов, Ю. Хирнов (Зб.)	— 41,0	Львів.	1.09.74.	
4x400 м.	— В. Ардєлян, В. Политовський, В. Пашолон, В. Гринь (Зб.)	— 3,19,8	Кіровоград.		
				7.10.73.	
4x800 м.	— С. Осатюн, А. Друзь, А. Шолтикіта, В. Хмелюк (Зб.)	— 7,35,8	Вінниця.	14.08.82.	
800x400x200x100 м	— Г. Сальков, М. Іванець, В. Шило, В. Легких (Зб.)	— 3,18,5	Кіровоград.	1982.	
Спортивна ходьба					
5 км	— Б. Грабовий (Св.)	— 22,13,0	Кіровоград.	1973.	
10 км	— Б. Грабовий (Св.)	— 43,14,0	Кіровоград.		
				29.06.80.	
20 км	— І. Ярмиш (Зн.)	— 1:31,07,0	Київ.	1958.	

ПОЗНАЧЕННЯ: Зн — Знам'янка, К — Кіровоград, О — Олександрія, Ол — Олександрівка, Св — Світловодськ, Зб — збірна області, е — електронний час.

СПОРТ присутній в житті кожної людини не тільки як особиста людська потреба, а ще і як захоплення зразками. Цю думку висловив колишній головний режисер Московського театру сатири, народний артист СРСР В. Паучек. В ній перекладаються два мотиви захопленості спортом: фізіологічний і психологічний. Якщо вони діють цілеспрямовано, органічно, — результат завжди буде.

Студентів вузів Міністерства цивільної авіації, що брали участь у змаганнях III Універсиади, переконувати в цьому потреби немає. Вони самі кожного дня переконують. Самими ж результатами.

З 2 по 6 липня стадіон «Ікар» Кіровоградського вищого льотного училища цивільної авіації став для багатьох з них місцем щасливих спортивних злетів. Девіз Універсиади — «Від дружби в спорті — до миру на землі» — якнайкраще відображав її особливості — інтернаціональну єдність. В кожній із команд шести вузів ЦА країни були представники Куби, КНДР, Венесуели. Своєю силою, спритністю, надійністю вони часом не поступалися місцевим спортсменам. А серед таких — майстер спорту міжнародного класу, призер чемпіонату світу з самбо Едуард Корольов, майстер спорту міжнародного класу, чемпіон СРСР з сучасного п'ятиборства Андрій Макушин (Московський інститут інженерів ЦА), майстер спорту, член збірної СРСР з кульової стрільби Сергій Пяткович, чемпіон Латвійської РСР з самбо і дзюдо Микола Рогов та Сергій Хангалов (Ризький ін-

ститут інженерів ЦА), майстри спорту СРСР, гімнасти Сергій Войт і Вадим Дудін (Київський інститут інженерів ЦА).

Курсант Київського Інституту інженерів ЦА Педро Акунья: — Найбільше мені запам'яталося відкриття

тора Массібіта та боксера Олександра Ягубкіна: команда київських регбістів, яка була багаторазовим чемпіоном СРСР, володарем Кубка країни, призером Чемпіонату світу.

Секретар комітету комсомолу КВЛЮ ЦА Микола Масленников: — Так, свято вдалося. І хлопці наші показали себе, свій бійцівський характер, волю до перемоги. Одні тільки ди-

туту інженерів цивільної авіації. Педро Акунья пробіг 200 метрів дистанцію за 22 секунди.

Секретар комсомольської організації факультету керування повітряним рухом, громадський тренер футбольної команди КВЛЮ ЦА Олександр Івченко:

Ось «Табель про ранги» загальнокомандної першості III Літньої Універсиади вузів Міністерства Цивільної Авіації, присвяченої 70-річчю ВЛКСМ:

1. Кіровоградське ВЛЮ ЦА — 265 балів;
2. Київський ІІ ЦА — 265 балів;
3. Ризький ІІ ЦА — 215 балів;
4. Актюбське ВЛЮ ЦА — 190 балів;
5. Московський ІІ ЦА — 165 балів;
6. Ленінградська орденна Леніна Академія цивільної авіації — 150 балів.

Кореспондент галузевої газети «Повітряний транспорт» Андрій Філіпов:

— Змагання відбулися на високому рівні. Організація, проведення, судівство, культурна програма справили гарне враження. Таку форму залучення молоді до масового спорту треба пропагувати і розвивати. Адже є, на жаль, багато хлопців, які не здатні піднятися 13 разів на перекладні, Мікрорайоні «Аеро-флотський», мабуть, пошастило з матеріальною базою в питаннях спортивної — масової роботи. Я бачив, як багато юнаків і дівчат (навіть малечка!) з задоволенням ідуть на «Ікар». Впевнений: спортивні майданчики тут не порожні й узимку.

Роман ЛЮБАРСЬКИЙ.

Все

ПОЧИНАЄТЬСЯ

з «Ікара»

вже: чому не проявили інтересу до організації її проведення, або хоча б елементарної зацікавленості подією) працівники обкому, міськкому та райкому комсомолу.

Чи ми не з їхньої булини? Нагадує: ігри були присвячені 70-річчю ВЛКСМ.

Протягом п'яти днів змагань, за даними суддівської колегії (очолював її суддя всесоюзної категорії Б. В. Романов, м. Москва) було поліпшено п'ять рекордів минулорічної Універсиади. Так, наприклад, двадцятирічний

В. Григор'єв штовхнув ядро на 14 метрів 71 сантиметр, він же метнув диск на 41 метр 5 сантиметрів; двадцятидворічний Юрій Комнаціоні стрибнув у висоту на 2 метри 5 сантиметрів, виконавши норматив кандидата в майстри спорту. Обидва вони — курсанти Кіровоградського вищого льотного училища цивільної авіації. А курсант Київського інсти-

Старший методист Управління навчальних закладів Міністерства Цивільної авіації А. А. Нужний: — Давно відомо, що авіація та спорт нероздільні. Тільки здорові, міцні, фізично загартовані хлопці можуть керувати складною авіаційною технікою.

З 1948 року ведуть свою історію наші змагання. За цей час із лав Універсиади випило багато тих, хто лишив помітний слід у вітчизняному спорті. Пригадується імена заслуженого майстра спорту легкоатлета Андрія Шалінікова, чемпіонів світу, важкоатлета Вік-

ВЛАСНИХ ПРОРАХУНКІВ НЕ ПРИХОВУЮ...

Фінішувало перше коло футбольного чемпіонату 1988 року в шостій зоні другої ліги. На цій дистанції кіровоградська «Зірка» має такі показники: у 25 матчах — 4 перемоги, 8 нічиїх, 13 поразок, різниця м'ячів 13:31. Передостаннє місце...

Втім перебування кіровоградців у нижчій частині турнірної таблиці останніми роками стало вже сумною традицією. Навіть незважаючи на те, що команду у цей час очолювала ціла група відомих тренерів — Валерій Сажухін, Юрій Горожанкін, Борис Петров, Володимир Спиридонов, Григорій Іщенко.

Що ж, є у футболі такий стереотип: команда грає погано — винес керівників. Але тренери змінюються, а результату все немає. Значить, не тільки в цьому причина. От і вирішив тиждень після завершення першого кола надати слово головному тренерові «Зірки» майстрові спорту Іштванові Шандору.

Любителям футболу Кіровоградщини, прихильникам «Зірки» скажу відверто: краще я працювати не вмію! Більше того, зустрічаючись із своїми колегами, які працюють в інших футбольних колективах, часто чую: «Іштване, ми не впізнаємо твого стилю. Всі команди, які ти очолював досі, були на провідних ролях в українському футболі. Що з тобою, що із «Зіркою?»

Хочу відверто поговорити з читачами тижневика про недоліки в кіровоградському футболі, не приховуючи й своїх власних прорахунків...

Чудес у житті не буває, у футболі — тим більше. В цьому я ще раз переконався за сім місяців роботи із «Зіркою». Збираючись працювати в Кіровограді, я знав, що тут важка ділянка роботи. Останніми роками команду ліхотанили: постійні заміни тренерів (іноді й по два рази за сезон), відсутність стабільного складу

гравців тощо. Та не лише це стало причиною того, що «Зірка» — колись один із лідерів другої ліги — міцно затесалася до складу аутсайдерів.

Вже під час передостанньої підготовки команди я зрозумів, що чимало гравців «Зірки» своє «відіграли» й не можуть вирішувати високих завдань. До того ж більшість ветеранів команди була нестійкою в психологічному плані.

Коли під час підготовки до чемпіонату я підніс фізичні навантаження, деякі гравці «не потягли». Приміром, Володимир Димов сказав відверто: «Піду в «Радист», там трохи легше».

Але тільки чемпіонат викрив мою найголовнішу помилку: я надто різко омолодив склад. Хоч іншого виходу й не було. Адже із ветеранами ми далеко вгору теж не пішли б, втрапивши до того ж і перспективу.

По-друге, я дещо переоцінив можливість гравців. Життя доводить: аби взнати ту чи іншу людину, необхідно з нею попрацювати не один рік. У мене ж часу було обмаль.

Вже на старті сезону я поставив перед «Зіркою» мету у створенні боєздатного колективу. Для цього необхідно мати в кожній лінії принаймні двох лідерів, які задавали б ритм усій грі.

Почну з воротарів. Прихід Котова дещо вирішив цю проблему, але не на всі сто процентів. Під час перших матчів ми почали «підводити» до піка форми молодого Діброва. Нині він — основний воротар.

Непоганий склад підібрався й у лінії захисту — Самофалов, Паламарчук, Улицький, Кароль. Вони впевнено почали сезон, але я розумів, що це до пори. Адже, зробивши відмінну лінію оборони, ми не здійснили своїх намірів у півзахисті та нападі.

У середній лінії головний акцент робив на Бобилея та Шелеста. Першого було тривожено, другого після кількох яскравих матчів запросили до дніпропетровського «Дніпра». Повинен був допомогти їм Лактіонов, але сьогодні він залишився на самоті.

Нарешті — лінія атаки. Мозковим центром «Зірки», його диспетчерським пунктом повинен був стати Валерій Черних. Я його спеціально готував до цього, як фізично й тактично, так і морально. На жаль, він цього гравця позначився на його грі.

А ось трохи статистики: у першому колі на рахунок Денисенка — один забитий м'яч. Черних — теж один, Бобилея — два. Використай кожен з них голевий момент, додай до свого активу хоча б ще по 3—4 голи, команда піднялась би вгору.

Вважаю, що деяку гласність необхідно внести й у питання відрядження з команди Улицького та Ралюченка. На цих гравців команда розраховувала. Я ж особисто вважав, що кожен з них повинен бути не тільки взірцем для молоді на футбольному полі, а й за його межами. Я помилюся. Улицький почав конфліктувати з гравцями й тренерами. Вважаю, що коли команда перебуває серед лідерів, на подібну поведінку окремих «зірок» можна закривати очі. Але ж «Зірка» була серед аутсайдерів. Тому самі гравці «Зірки» винесли Улицькому покарання: дискваліфікація на два роки. «Підтримав» його й Ралюченко, головним аргументом якого стали слова: «З Шандором я працювати не можу». Ралюченко почав викликати на неодноразові конфлікти керівників команди. Коли це не дало результату, на який розраховував, він просив окремих гравців (приклад тому — Денисенко) аби вони не виходили на ігри «Зірки». Нам

довелося розпрощатися з таким гравцем.

При всіх цих незгодах припинився прогрес молоді — Боднара, Дробіша, Сосенка, Абрамова. Вже середина сезону, а вони не вийшли навіть на рівень середнього гравця.

Не буду приховувати від болельників і того, що я погано знаю футбольну Кіровоградщину. Це стало причиною того, що в команді чимало немісцевих гравців. Але у мене існує думка, що футбольними силами області мало цікавляться й самі кіровоградські спортивні керівники. Моїм першим запитанням після приїзду до міста було: «Де є перспективні гравці?» Відповідь мене вразила: «Немає ніде!» Але ж у «Радисті» був Ігор Резниченко, якого я запросив тільки у травні. Цей талановитий форвард, вихованець місцевого футболу, агітація кілька місяців підготував через те, що хтось записав його до розряду «неперспективних». Сподобалось мені й двоє гравців із Новомиргорода, яких ми теж запросили до тренувань.

Всюди, де я працював, існувала практика збирати принаймні раз на рік 3—4 збірні області, які проводили турнір з командою майстрів. На Кіровоградщині такого не практикують. І багато хто мою пропозицію зустрічає здивуванням, ніби я несподівано відкрив чимсь один закон фізики. Те без міцного місцевого футболу перспектив не буде.

На зустрічі з болельниками «Зірки» перед чемпіонатом я пообіцяв місце команді в першій десятці. Цього не сталося. Моя найголовніша помилка в тому, що я переоцінив сьогоднішній стан футболу на Кіровоградщині. Хоча з моїм досвідом і повинен був би побачити цю проблему значно глибше. Болельникам хочу сказати одне: для того щоб побудувати міцну будову кіровоградського футболу, необхідно підготувати для цього майданчик.

І. ШАНДОР, головний тренер «Зірки», майстер спорту.

18 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — «Мертві душі». Художній телефільм. 1 серія. 9.15 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «З чого сорочка кашу варила?», «З тих же рук...», «Одна голова добре», «Вольдемар і Леонтина», «Година пік». 17.50 — Цей упертий віслючок.

Мультфільм. 18.00 — «Я, ти і всі ми разом». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Філософські бесіди. До суспільства реального гуманізму. За матеріалами XIX Всесоюзної партійної конференції. 19.50 — «Мертві душі». Художній телефільм. 1 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра телефільму - вистави театру ім. Ленінського комсомолу «Я знаю силу слів...». Монологі про В. Маяковського. Автор і виконавець Ю. Ас- таф'єв. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.25 — «Про тебе і про мене». Пісні Ю. Антонова.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — «Сонячне коло». 17.10 — Документальний телефільм «Ринок, власник і кооперація». 17.40 — Зуничий романс. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — «Закон і ми». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм «Плюх та Пліх». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — «Час рі-

шень — час дій». 20.00 — Телеспортсмена. 20.30 — Вперше на екрані УТ. Док. фільм «Азбука доброти». 20.50 — На добраніч, діти. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Все про кіно». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Ще одна посмішка». Фільм - концерт за участю артистів цирку. 8.50 — В об'єктиві — тварини. «Зури». Науково-популярний

фільм. 9.10 — Російська мова. 9.40 — Вірші Є. Євтушенка. 10.25 — «Маленький Рижик». Мультфільм. 11.05 — Прем'єра документального телефільму «Здрастуйте, односельці». 11.25 — «Навіщо людині крила». Художній фільм із субтитрами. 12.50 — Виступ фольклорно-етнографічного ансамблю «Калина». 13.20 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 6 серія. 14.45 — Новини. 14.50 — Денний сеанс повторного телефільму «Відкрита книга». Фільм пер-

ший. 5 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — «Служба Радянському Союзу». 19.15 — Міжнародна панорама. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Футбольний огляд. 20.45 — Якщо хочеш бути здоровим. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 6 серія. 23.15 — Екран документального фільму «Буду захищатися сам». Прем'єра документального фільму про боротьбу із злочинністю. 23.45 — Новини.

ВІВТОРОК

19 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Дітям про звірят». 9.05 — «Мертві душі». Художній телефільм. 2 серія. 10.25 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Програма Омської студії телебачення. 16.30 — Грає ансамбль скрипалів Великого театру СРСР. 16.50 — Новини. 16.55 — Прем'єра документального фільму телестудії країни «Час їхати за нареденою». «Він живий...». 17.30

— «Здрастун, музико!». 18.15 — «Уміння звести дім». Передовий досвід у житловому будівництві на селі: реалізація програми «Житло-91». Передача 1. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Я люблю тебе, життя». Телевізійний фотоконкурс. 19.10 — Курсор XIX партконференції. 19.40 — «Мертві душі». Художній телефільм. 2 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Камера дивиться у світ. 22.45 — Сьогодні у світі. 22.55 — Діючі особи.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Концерт. 10.05 — «Доброго вам здоров'я». 10.35 — «Все про кіно». 11.45 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Телепосл на будівництві Зав'язаної ДРЭС. 17.00 — «Варіант». 17.25 — Пісні і танці Якутії. 18.00 — Телефільм «Вода тече угору». 18.30 — Співають Л. Мано-вцева і О. Трофимчук. 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — Концерт. 19.55 — «Шляхом оновлення». 20.40 — На добраніч, діти! 21.00

— «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Вперше на екрані УТ. Сатиричний кіноальманах «Сто грамів для хоробрості». 23.00 — Вечірній вісник. 23.30 — Грає Н. Малій.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Джерела». 8.50 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.20 — В об'єктиві — тварини. «Крохаль». Науково-популярний фільм. 9.40 — Грає Ю. Сессарев (французьк.). 10.10 — Французь-

ка мова. 2 рік навчання. 10.40 — Мультфільм. 10.50 — Фільм — дітям. «Заповіт старого майстра». Художній телефільм. 1 серія. 11.55 — Документальні телефільми «Три Вольдемари, або Людський фантор», «Коліскова в ратуші», «Почесна варта». 12.55 — «Співаючи силою камінь окрилений». Фільм - концерт. 13.25 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 7 серія. 14.45 — Новини. 14.50 — Денний сеанс повторного телефільму «Відкрита книга». Фільм дру-

гин. 1 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Настільний теніс. Чемпіонат СРСР. Суперфінал. 19.15 — «...до шістнадцяти і старші». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Ритмічна гімнастика. 20.50 — «Інженерний (Михайлівський) замок». Документальний телефільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 7 серія. 23.10 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор). 23.40 — Новини.

СЕРЕДА

20 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Діючі особи». 9.20 — «Мертві душі». Художній телефільм. 3 серія. 10.40 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — Фільм — дітям. «Біла застава». «Червоні Намі». 16.55 — Новини. 17.00 — Концерт ансамблю пісні і танцю Кореєської Народної Армії. 17.30 — Школа: час перемін. Про VII Всесоюзні педагогічні читання в Ташкенті. 18.00 — «Врандєний Місяць».

Мультфільм. 18.15 — «Уміння звести дім». Передача 2. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Хвилини поезії. 19.10 — Півгодини в «9-й студії». 19.40 — «Мертві душі». Художній телефільм. 3 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Актуальні об'єкти. Прем'єра док. фільмів «Повернення», «Від першої особи». 22.20 — Сьогодні у світі. 22.30 — Всесоюзний фестиваль польської пісні. Концерт дружини «Земля — наш спільний дім».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Народні таланти. 9.55 — Село і люди. 10.25 — Сатиричний кіноальманах «Сто грамів для хоробрості». 11.40 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Веселі нотки». Концерт. 17.10 — Науково-популярний фільм «Людина, яка грається». 17.30 — Концерт фортепіанної музики. 17.45 — Док. фільм «Індра Ганді». 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Телефільм «Ти ніколи там не був». 20.05 — «Каліме-

рас — здрастуй». Мультура греків Приазов'я. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Тані різні жіночі долі». «Через обставини, що склалися». 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт оркестру російських народних інструментів Держтелерадіо СРСР. 8.45 — В об'єктиві — тварини «Лисичка». Науков.-популярний фільм. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.25 — «У злагоді з

діть! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини.

му. «Відкрита книга». Фільм другий. 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. Народний артист СРСР З. Сотні-лава. 19.15 — Кінний спорт. Великі ростовські стіпль-чези. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — «Для всіх і для кожного». 20.45 — Якщо хочеш бути здоровим. Передача 6. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 8 серія. 23.15 — Новини.

ЧЕТВЕР

21 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Мультфільми. 8.55 — «Мертві душі». Художній телефільм. 4 серія. 10.15 — «Люблін — перша столиця Народної Польщі». Кінокартин. 10.40 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Програма Латвійського телебачення. 16.55 — Новини. 17.00 — «Музична скарбниця». Л. Бетховен. Концерт № 2 для фортепіано з оркестром.

17.30 — «...до шістнадцяти і старші». 18.15 — «Уміння звести дім». Передача 3. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Мультфільм. 19.15 — Курсор XIX партконференції. 19.40 — «Мертві душі». Художній телефільм. 4 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Мультфільми для дорослих «Нові пригоди Густава». 22.20 — Сьогодні у світі. 22.30 — Всесоюзний фестиваль польської пісні. Концерт дружини «Земля — наш спільний дім».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Пісні О. Осадчого. 9.45 — Телефільм «Сільська хора». 10.35 — Худ. фільм «І в звуках пам'яті відгукнеться». 11.55 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — «Наука і час». 17.00 — Кінопрограма «Міста і люди». 17.55 — «Коллектив і п'ятирічка». 18.30 — Музичний фільм «І збережи в душі народні наспіви». 19.00 — Актуальна намера. 19.30 — Слідами передачі «Втрача довіри». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Грають лауреати Всеросійського конкурсу Н. Абрамова (домбра) та А. Абрамова (фалалапа). 8.35 — В об'єктиві — тварини. «Гренландський тюлень». Науково-популярний фільм. 8.55 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.25 — «У злагоді з

природою». «Кедр без лісу не живе». Документальний телефільм. 9.45 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.15 — Мультфільми. 10.45 — «Я люблю тебе, життя». Телевізійний фотоконкурс. 10.50 — Фільм — дітям. «Заповіт старого майстра». 3 серія. 11.55 — М. Чернишевський. «Що робити?». Телевістава. Частина 1. 13.05 — Новини. 13.10 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 9 серія. 14.30 — Прем'єра документального фільму «Уроки музики».

14.40 — Денний сеанс повторного телефільму. «Відкрита книга». Фільм другий. 3 серія. 17.50 — Новини. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Сільська година. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Реклама. 20.20 — «Любов моя і тривога». Прем'єра документального фільму про Байкал. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 9 серія. 23.10 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

22 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Прем'єра документального телефільму «Перлина Азбаз». Про місто-курорт Піцунда. 9.05 — «Мертві душі». Художній телефільм. 5 серія. 10.30 — Новини. 15.30 — Новини. 15.40 — «П'ятирічка: діла і люди». Прем'єра документального фільму «Багатозмінна, багатозмінна...». «Уроки». «Черга». 16.30 Концерт оркестру російських народних інстру-

ментів Новосібірського телебачення і радіо. 17.15 — Новини. 17.20 — Наука: теорія, експеримент, практика. 17.50 — Програма телебачення Польщі. До національного свята — Дня відраження Польщі. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Вічність демократії». Демократизація суспільного життя. За матеріалами XIX Всесоюзної партійної конференції. 19.35 — «Мертві душі». Художній телефільм. 5 серія. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Телевізійна знайомство. Ана-

толі Карпов. 23.10 — «Погляд». Вечірня інформаційно-музична програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Телефільм «А Чехову віри ти треба». 9.45 — «Шопеніана». Балетна вистава. 10.15 — Для дітей. Худ. фільм «Після дощика, в четвер». 11.30 — Новини. 11.45 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.00 — Ритми Аргентини. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20

— Мультфільм «Три ведме-ді». (Кіровоград). 18.30 — муз. фільм «Весела райду-га». 19.00 — Актуальна на- мера. 19.30 — Концерт О. Барнікіна та групи «Кар навал». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор пере- будови. 21.50 — Добрий ве- чір, хлібороб. 22.50 — Но- вини. 23.05 — Фільм-кон- церт «Вогнище».

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт оркестрів народних інструментів м. Москви. 8.50

— Англійська мова. 1 рік навчання. 9.20 — В об'єктиві — тварини. «Край непо- лоханих птахів». Науково-популярний фільм. 9.40 — Англійська мова. 2 рік на- вчання. 10.25 — За безпеку руху. 10.30 — Фільм — ді- тям. «Заповіт старого майс- тра». 4 серія. 11.35 — М. Чернишевський. «Що робити?». Телевістава. Частина 2 і 3. 13.05 — Пре- м'єра художнього телефіль- му «Польські дороги». 10 серія. 14.35 — Новини. 14.40 — Денний сеанс повторного телефільму. «Відкрита кни-

га». Фільм другий. 4 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Клуб мандрівників. 19.15 — «Весняні голоси». Концерт молодих оперних артистів Москви, Ленінграда, Риги і Києва. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Геніс. Кубок Девіса. Збірна СРСР — збірна Голландії. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Польські дороги». 10 серія. 23.20 — Новини. 23.30 — Волейбол. Міжнародний турнір пам'яті А. Чіліліна. Німкн. Збірна НДР — збірна СРСР

СУБОТА

23 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Грає Е. Аджанарідзе (фортепіано). 9.00 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 9.30 — «У неві Покришкин». Документальний фільм. 10.00 — «Домашня академія». 10.30 — Прем'єра фільму концерту «Солдатушки — браво ребятишки». Співає В. Золотухін. 11.00 — «Батьківський день — субота». 12.15 — Театр і час. «Голгофа» та інші. 13.30 — «В

країнах соціалізму». Тележурнал. 14.00 — «Для всіх і для кожного». 14.30 — Новини. 14.40 — Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Спорт, спорт, спорт». 16.10 — «Єгипет: новий день країни пірамід». Кінопрограма. 16.50 — Пісня-88. 17.10 — «Очевидне — неймовірне». 18.10 — «Наша спадщина». Про стан Ленінтоб'єктивів міськ на Кавказьких Міне-ральних Водах. 18.50 — Міжнародна програма. У фо- нусі — проблема. Ліван. Беззінечна війна. 19.35 — До 70-річчя ВЛКСМ. Худож-

ній фільм «Шостин». 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — В суботу ввечері... Хвилини поезії. 22.00 — «Що? Де? Коли!». Телевікторина. По закінченні — Новини.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — «Народні таланти». 10.25 — «Новатори і перебудова». 11.05 — Кінофільм «На горі стоїть гора». 12.10 — Циркова програма. 12.40 — Новини. 13.00 — Добро- го вам здоров'я. 13.30 —

Худ. фільм «Любоща». 14.40 — Майстри гумору. 15.55 — «Співають Карпати». 16.45 — «Снари музеїв України». 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Фільм-кон- церт «Сумувати не треба». 19.00 — Актуальна намера. 19.35 — Реклама. 19.45 — «Відеоміні». Музично-роз- важальна програма. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Прожен- тор перебудови. 21.50 — Художній фільм «Сім годин до загибелі». 23.30 — Дивиз

фестиваль. «Голосієво-88». Передача 2.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Програма «Думна». Студія представляє... «Дивосвіт». 8.50 — «Відлуння магнітних полів». Науково-популярний фільм. 9.05 — «Новатори і консерватори». Обговорення проекту Закону про винахід- ництво. 9.50 — Кінозал про- грами «Здоров'я». 10.40 — «У світі тварин». 11.40 — «Вибране». Я. Гайдн. 12.30 — «Інститут людини». 13.30 — Телеміст Москва — Бостон

— Вашингтон. Карібська при- за. 15.00 — Голосієво-88. Інструментів. 15.30 — Рекла- ма. 15.35 — Концерт народ- ної артистки СРСР І. Архи- пової. 16.30 — «Чудеса в ре- шеті». Мультфільм. 16.40 — «Любов моя, печаль моя». Художній фільм із субтит- рами. 18.10 — «Естафета». Фізкультурно-спортивна про- грама. В перелі 20.00 — Вечірня назка. 21.00 — «Час». 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Екран зарубіжного фільму. «Біжи, Саймон, біжи». (США). 23.00 — Новини.

НЕДІЛЯ

24 ЛИПНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Новини. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 9.00 — «По Радянському Союзу». Кіножурнал. 9.20 — Тираж «Спортлото». 9.30 — «Бу дильний». 10.00 — «Служба Радянському Союзу!». 11.00 — «Ранкова пошта». 11.30 — Фантастика в мультпліні. 11.50 — «Шолоховська весна». 12.30 — «Музич- ний кіоск». 13.00 — Сіль- ська година. 14.00 — Кіно- зал програми «Здоров'я». 14.45 — Фільм — дітям. «Валерка. Ремка плюс...». 15.15 — «Як ми відпочива-

ємо». 15.55 — Хвилини по- зії. 16.00 — Прем'єра доку- ментального фільму «Жива планета». 2 серія «Заморо- жений світ» (Великобританія). 16.55 — «Всі симфо- нії». П. І. Чайковського. Симфонія № 3. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний кінозал. «Сад кризантем». Мультфільм. «А у вас у дворі?». Пре- м'єра документального філь- му. 19.30 — «Афоня». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Мультфіль- ми для дорослих. 22.00 — Футбольний огляд. 22.30 — Всесоюзний фестиваль польської пісні. Концерт лауреатів.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — Мелодії та ритми. 10.15 — Кіноекран ДАІ. Погода. «Експрес-інформація». 10.20 — «Художня панора- ма». 11.05 — Вперше на ек- рані УТ. Худ. фільм «День паперового з'яв». 12.20 — Новини. 12.35 — «Театр і час». Зустрічі на хуторі «Надія». (Кіровоград на Республіканське телеба- чення). 13.45 — Експрес- інформація. 13.50 — «Шля- хом оновлення». Делегати XIX Всесоюзної конференції КПРС про розв'язання Про- довольчої програми. 14.35 — Камерні твори україн-

ських композиторів. 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ві нам писали». Музична передача за листами гляда- чів. 16.00 — Слава сол- датська. 17.00 — Мульт- фільм на замовлення. 17.55 — У нас на гастролях. По- год. (Експрес-інформація). 18.00 — Програма «Ук- раїна — Естонія». 19.00 — Актуальна намера. 19.35 — «З української класики» Фільм вистава. «Украдене щастя». 1 серія. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Фільм виста- ва «Украдене щастя». 2 серія. 22.45 — Вечірній віс- ник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ста- вай! 8.15 — Програма «Дум- ка». «Наш сад». 8.50 — «Зі- роночка». 9.35 — Театраль- ний абонемент. Театр В. Маяковського. Передача 1 і 2. 11.55 — Основи ено- номічних знань. Журнал «Телеен». 12.25 — «Навко- ло світу». 13.25 — Життя видатних людей. Радянський вчений О. О. Фрідман. 14.10 — «Винарадачі» Фольк- му. Мультфільм. 14.30 — До 70- річчя Нельсона Манделі. Концерт на стадіоні Уемблі. 17.00 — «Воскреси своє дожити хочу». Докумен- тальний телефільм. 18.00 —

концерти фестивалю «Пра- зька весна». Б. Сметана. Три симфонічні поеми. 18.40 — Кінний спорт. Чем- піонат СРСР. 19.15 — Дію-чі особи. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Геніс. Кубок Девіса. Збірна СРСР — збірна Голландії. 21.00 — «Час». 21.40 — «Афіша». Художній фільм. 22.50 — Новини.

ФУТБОЛ

«Закарпаття» — «Зірка» — 2:0; «Прикарпаття» — «Зірка» — 1:1.

УСМІШКА

ПІСЕНЬКА

Сиджу. Думаю. День, другий, третій. В голові плутанина. Ніщо путяще не лізе. Пісенітниця якась. Пісенька, наприклад. Колишня. В стилі «ретро». Почув її недавно випадково від літнього чоловіка і звідтоді засіла в голові, як цвях. Тепер таких не співають. Давно з моди вийшли. «Капітоліна» називається. «Сиджу в садочку під калиною, з ка-ка-пі-пі-Капітоліною...». Герна пісенька. Запам'ятовується. Куди тим нашим сучасним до неї! Головне — не треба разів по тридцять, по сорок одні і ті ж слова повторювати. Проспівав «ка-ка-пі-пі» раз, і до другого куплету переходить: «Капітоліна елегантна, вона...» і так далі.

Ім'я героїні пісні красиве. Звучить! Уміли колись імена жінкам давати: Капітоліна, Бригіта, Матильда, Феліціата... Солідні імена, міцні, капітальні. Капітальні? А чи не від цього слова ім'я Капітоліна виникло?.. Мабути, ні. Чув щось ніби більш схоже. Починаю згадувати. Капітель? Це з архітектури. Верхня, прикрашена ліпленням частина колони, здається. Може бути, але... Капітолі?

Будинки конгресу в США? Співзвучно, проте менш ймовірно. Жодного імені не чув, щоб з Америки до нас прийшло. Та й виникали імена ще до того, як Колумб відкрив ту землю.

У бібліотеку пішов. В енциклопедіях і словниках порився. Знайшов!!! Капітоліна таки від Капітолію походить. Тільки не американського, а римського. Таку назву має один із пагорбів, на якому Рим стоїть. Он куди привела непоказна пісенька. Майже, як у приказці: «Всі дороги ведуть до Риму». Здорово сказано...

— Про що думаєте, Петренко? Над чим працюєте? — розбудив мене од думок керуючий.

— Є про що думати, Анатолію Михайловичу. Є над чим працювати. Ось — подивіться.

І простягаю йому чистий аркуш паперу, на якому ще позавчора фломастерами написав заголовок: «План заходів по скороченню втрат робочого часу».

Феодосій ЛУЗАН.

Декому для щастя достатньо чути про себе, що вони щасливі.

Скажи мені все, що ти про мене думаєш, — і я скажу, хто ти.

Вчинив би безкорисливо, але побоювався, що все одно ніхто цього не оцінить.

Я вас прекрасно розумію, але для мене цього мало.

З ким не буває того, що буває з геніями!

Якщо хтось хоче неможливого, то не такий він уже й дурень!

Тому в японців і така техніка, що вони нічого кращого придумати не могли.

Олександр ПЕРЛЮК.
м. Кіровоград.

Вузлики на пам'ять

ПАРАШУТИСТИВИ

Не зупиняйся на півдорозі.

МОДНИЦЯМ

Ніколи не відкладайте на завтра те, що можна вдягнути сьогодні.

СКНАРІ

Даєш хабара — не вимагай задачі.

ПОЛІФОНІСТОВІ

Фуги пишуть, а не фугують.

МОЛОДИМ ПРОДАВЦІЦЯМ

Від солодкої посмішки покупці забувають про задачу.

БЮРОКРАТОВІ

Кінчив справу — підійши.

ПЛАГІАТОРОВІ

Друкуйся під псевдонімом.

СТУДЕНТАМ

Хімія не єдиний предмет, що вивчається у вузі...

АРТИСТОВІ

Якщо в залі панує тиша — придивися, чи він, буває, не порожній.

Борис СЛЮСАР.
м. Світловодськ.

Гуляй, губерніє!

Хто не любить українських народних пісень?

Мабути, не знайдеться такої душі, яку б не схвилювала їхня проникливість, не зачарувала їхня мелодійність, не розважила їхня дотепність. Щоправда, дуже багато важить, з чітких уст зриває пісня. І з яких.

Довелось мені та іншим пасажиром 131-го маршруту недавно побачити і почути незвичайний «концерт».

Тільки-но автобус рушив з площі Профспілок по вул. Декабристів, як на дорогу виспав гурт пізніх недільних відпочиваючих. «З весілля, видно», — сказав хтось у салоні. З гурту замахали руками і шугонували трохи не від колеса, бажаючи, щоб водій зупинився. Двері милосердно розчинилися — в салон ринули огрядні жінки та кілька чоловіків.

Дебела господиня з манерами драгунського капітана, не пошкодувавши одразу наговорити повні уста компліментів водієві, оглянула гурт і гаркнула: «Ну що, вся команда тут? Поїхали!».

Пасажири лише сторопом дивились на команду й чекали: що ж це воно буде? Господиня, як і належить неформальному лідеру, зайняла переднє місце. За хвилину вона встигла відверто й голосно побесідувати з кумою і посваритись із чоловіком, звичайно, не вишукуючи приємну літературну лексику.

Почався «концерт». Перше відділення.

Дама-драгун несподівано вибухнула піснею про тяжку долю жінки за часів кріпосницького ладу, та не дотягнувши її до кінця, раптово змінила мотив: «...А я донька мамчина, цілуватись навчена». Команда на різні голоси підтримувала заспівувачку, поки в горлі в неї не зашкварчало. В цій ситуації природно виплеснулось давнє знайоме: «Щось у горлі деренчить...». Кума вже збиралась утишити подругу чимось захованим у сумку, та згодом скаменувалась.

В антракті, як годиться, відбулась інтермедія.

Тримавши в руці, мабути, одержані на весільних конкурсах іграшки, заспівувачка звернулася до чоловіка: «Диви, який козлик. Ну точнісінько — ти...». І т. д.

У другому відділенні пролунали співаночки, зміст яких розкриває такий приспів:

Кума чарку подає,
Ціє й курячу лутку,
А я...
Та й вибила шинку.

Зворушливо, чи не правда?

Народна мудрість каже: «Буде хліб, буде й пісня». Однак, чому ті, хто є носієм цієї мудрості і цієї пісні, втрачають свою гідність, повагу до інших — великих і малих нащадків, обезцінюють писані й неписані вакопи людської моралі? Чому ще частіше весілля та інші свята перетворюються в балаган?

Чи не тому, що, незважаючи на час, що минув від виходу відомого Указу, хліб насущний і духовний витіснила оковита?

Л. РОМАНОВ.

м. Кіровоград.

ФРАЗИ

З протоколу:

«Постановили: розпочати клопотатися перед обласним управлінням...»

З інформації:

«1. Вони роблять виставки дітей, виконаних в стінах училища...».

Із звіту бібліотеки:

«Зроблено 100 виступів з метою надання практичної допомоги».

З плану:

«Ширше пропагувати серед читачів тих поетів, хто вже видав «Вибрані»».

СВЯТА ВОДА

Син татуса свого питає:

— Чи помага вода свята?
— Не усім допомагає, Дорогий синочку,
А попові — добре знаю — помагає точно.
Бачив, певно живота В попаді лихот?
То ж він, хлопче, виста Від води святої.

ПІП І БАБУСЯ

У містечку піп стрічас Бабусю Голиту:

ПЕРОМ АТЕЇСТА

— Чом не ходите, — питає, —

Богів молитесь? — Що дає оте моління!

Мовила бабуса, — На молодше покоління Я тепер дивлюся.

— Що дає? Побійтесь бога

Отане питати. Вам, мовили, та й нічого, А мені багато.

Борис ЧАМЛАЙ.
м. Кіровоград.

сцена екран арена

Сьогодні о 15 годині в клубі СПТУ № 2 працівники проводять ювілейно-посвячення випускників у робітничий клас.

А недільним днем, тобто 17 липня, молодих кіровоградців чекає відпочинок у парках і будинках культури. Підкажем молоді кілька адрес вихідного дня. Клуб КІСМУ. Тут з 18-ї години починаються вечори відпочинку для молоді. В той же час чекають гостей і в будинку культури заводу радіовиробів. Парк культури і відпочинку імені Леніна. 17 липня о 19 годині тут відбудеться концерт ВІА «Контакт» Кіровоградської обласної філармонії.

А ви не забули?

У редакції задзвонив телефон.

— Прикро, але я хотів передати... Молодий комунар, та мені відмовили, — телефонував житель Кіровограда А. Кузьменко. — Що робити?

— На жаль, отримувати газету з 1 серпня вам уже не вдасться, адже передплата на черговий місяць припиняється з 12 числа поточного місяця. Радимо пам, не впадаючи на потім, передати нашу газету в найближчі дні. Ви її одержуватимете з 1 вересня. А заодно ви можете стати нашим постійним читачем і на наступний, 1989 рік...

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітета
ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША
АДРЕСА:316050,
МПС,м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони:

редактора — 2-54-26;
заступника редактора — 2-29-92;
відповідального секретаря — 2-27-65;
відділ: комуністичного виховання — 4-66-79,
4-64-21; комсомольського життя та економіки — 2-04-84; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолітературі — 4-94-94; оголошень — 4-28-96;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обласного комітету партії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 08565

Індекс 61103.

Зам. № 316 Тираж 53 800.

Над номером працювали: художник — О. Босий, складач машинного набору — І. Канцер, складач — Б. Вадач, вступ — Б. Вадач, Л. Урсаленко, коректор — Л. Коваленко, Л. Сердюченко, композитор — В. Чорнобиль, М. Яковий, відповідальний черговий — Ю. Яковий.

ЗАЯТРАНИЛИСЬ

Тиха, гарна річка Ятрань у вінку вербових віт. І ансамбль народний «Ятрань» — край прославив на весь світ. Але цим ім'ям прекрасним зловживати стали всі: Називають ним театри, забігайлівки, таксі... Ми заятранилися, друзі. Тут відбій потрібно бить. Треба всьому знати міру. Треба в міру все робити.

П. СИВОЛАП.

Мал. В. КОЛІСНИЧЕНКА.

КОМПЛІМЕНТ

Двоє стариків зішлись. Сивим сива давнина. Він у зморшках, зовсім лисий І скоцюрблена вона.

Баба стогне: «Ох, Миколо, Ние вдосвіта нога, В боці штрика, в спині коле, Ще й зігнулась, як дуга.

Ні одного зуба, віриш? Вся скриплю, немов скелет». Дід її втішає щиро

І говорять комплімент: «Ну таке верзеш, Явдохе, Прямо, гріх, скажу тобі. Не змінилась ти нітрохи. Не старієш, далебі. Та клянусь я бородою, Присягну на цілий світ: Ти завжди була такою, Навіть у сімнадцять літ!».

Микита БОВТИШ.
м. Кіровоград.